

Maakuntahallitus

27.10.2014

AIKA 27.10.2014 Klo 10:00 - 12:30

PAIKKA Monitoimikeskus Virtaala, os. Koulutie 4, Ristijärvi

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
116	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
117	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
118	Verkkotiedottajan tehtävä	6
119	Europe Direct -verkoston tiedotuspiste	8
120	Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot	10
121	Talousarvion toteutuma 1-10/2014	33
122	Talous- ja toimintasuunnitelma 2015 - 2017 ja talousarvio 2015	34
123	Takauksen myöntäminen Juminkeko-säätiölle	35
124	Maakuntahallituksen työskentelyn arviointi	38
125	Maakuntahallituksen jäsenten valinta	39
126	Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) varajäsenen vaihtuminen / Akava ry	40
127	Itä- ja Pohjois-Suomen osallistuminen NSPA-verkoston OECD-tutkimukseen	41
128	Tuulivoimakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkistus	43
129	Kannanotto maakuntien tulevaisuudesta seuraavan hallitusohjelman valmistelutyöhön	44
130	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	48

KOKOUSAIKA 27.10.2014 klo 10:00 - 12:30

OSALLISTUJAT

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Päätöksentekijät	Korhonen Timo	10:00 - 12:30	puheenjohtaja	
	Sankilampi Jaana	10:00 - 12:30	jäsen I vpj.	
	Jarva Marisanna	10:00 - 12:30	jäsen II vpj.	
	Hatva Teuvo	10:00 - 12:30	jäsen	
	Hekkala Raija	10:00 - 12:30	jäsen	
	Kinnunen Anneli	10:00 - 12:30	jäsen	
	Kyllönen Esko	10:00 - 12:30	jäsen	
	Kyllönen Sari	10:00 - 12:30	jäsen	
	Moilanen Kalle	10:00 - 12:30	jäsen	
	Piirainen Raimo	10:00 - 12:30	jäsen	
	Sarparanta Tiina	10:00 - 12:30	jäsen	
	Toivanen Osmo	10:00 - 12:30	jäsen	
	Sirkeinen Unto	10:00 - 12:30	varajäsen	
Poissa	Peltola Harri		jäsen	
	Kettunen Pentti		maakuntavaltuuston pj	
	Suutari Eero		maakuntavaltuuston I vpj	
	Virkkunen Reijo		maakuntavaltuuston II vpj	
Muut osallistujat	Turkulainen Harri	10:00 - 12:30	sihteeri	
	Heikkinen Hannu	10:00 - 12:30	vs.	
			maakuntajohtaja	
	Teittinen Jorma	10:00 - 12:30	kehittämisjohtaja	
	Keränen Heimo	10:00 - 12:30	aluekehitysjohtaja	
	Mäntymäki Eeva	10:00 - 12:30	viestintäpäällikkö	

ALLEKIRJOITUKSET

Timo Korhonen
Puheenjohtaja

Harri Turkulainen
Pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT

116 - 130

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

____/____ 2014

____/____ 2014

Esko Kyllönen

Sari Kyllönen

Pöytäkirjan tarkastajat:

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Kainuun liito, Kauppakatu 1, 2. krs, 87100 Kajaani, perjantaina
7.11.2014 klo 8-15

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

MH § 116

Kainuun liiton hallintosäännön 6 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään sähköisesti tai kirjallisesti jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus kokouksessa, vähintään neljä päivää ennen kokousta.

Esityslista, johon sisältyy selostus käsiteltävistä asioista sekä päätösehdotus, lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Tämä esityslista on postitettu 22.10.2014.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus toteaa kokouksen sääntöjen mukaan koolle kutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Maakuntahallitus myöntää läsnäoleville asiantuntijoille läsnäolo- ja puheoikeuden.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

MH § 117

Kainuun liiton hallintosäännön 18 §:n mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Maakuntahallitus hyväksyi 25.2.2013 kokouksessaan periaatteet, että pöytäkirjantarkastus suoritetaan kiertävällä tavalla aakkosjärjestyksessä.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Esko Kyllönen ja Sari Kyllönen.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Verkkotiedottajan tehtävä

MH § 118

Kainuun maakuntahallitus ja Kainuun liiton tarkastuslautakunta ovat olleet huolissaan liiton viestinnän resurssoinnista. Maakunta-kuntayhtymän purkauduttua kolmen henkilön viestintäyksikkö jaettiin Kainuun liiton ja Kainuun sotien kesken niin, että viestintäpäällikkö ja verkkotiedottaja ovat Kainuun sotien palveluksessa ja markkinointisihteeri Kainuun liitossa. Liitto on ostanut vuosina 2013 - 2014 hallitusten välisen sopimuksen perusteella noin 20 prosenttia viestintäpäällikön työajasta ja noin 30 prosenttia verkkotiedottajan työajasta. Markkinointisihteerin siirryttyä osa-aikatyöhön (60 %) marraskuussa 2013 Kainuun liiton viestintäresurssi on siis ollut 1,1 henkilötyövuotta. Kainuu Helsingissä -erillishankkeessa oli lisäksi yksi määräaikainen työntekijä, jonka työsuhte on jo päättynyt.

Viestinnän lisäresursointi on tarpeen, sillä viestinnällä on merkittävä rooli maakunnan edunajamisessa, jota maakuntaohjelman mukaisesti on tarpeen vahvistaa. Kokopäiväisen viestinnän ammattilaisen läsnäolo tehostaa lisäksi liiton päivittäisviestintää.

Koska viestinnän painopiste on siirtymässä verkkoon, verkkotiedottaja olisi tarkoituksenmukaisin ammattinimike. Alustavien neuvottelujen perusteella näyttää olevan lisäksi mahdollista jatkaa yhteistyösopimusta Kainuun sotien kanssa viestintäpäällikön osalta.

Kainuun liiton verkkotiedottajan keskeinen tehtävä tulee olemaan liiton julkaisujärjestelmien pääkäyttäjä. Toinen päätehtävä on Kainuun liiton verkkoviestinnän kanavien (mukaan lukien sosiaalinen media) koordinointi, sisällöntuotanto ja muiden sisällöntuottajien ohjaus. Lisäksi verkkotiedottaja osallistuisi muiden viestinnän tehtävien hoitamiseen.

Verkkotiedottajan tehtävä olisi tarkoitus julistaa haettavaksi jo loppusyksyn aikana ja käynnistää valintavalmistelut. Valittava henkilö aloittaisi tehtävässä heti alkuvuodesta. Verkkotiedottajan valitsee maakuntajohtaja hallintosäännön 37 §:n nojalla.

Lisätietoja antaa viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki, p. 044 797 4004 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy verkkotiedottajan tehtävän perustamisen Kainuun liittoon 1.1.2015 alkaen.

Maakuntahallitus:

Viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi vs. maakuntajohtajan ehdotuksen.

Europe Direct -verkoston tiedotuspiste

MH § 119

Europe Direct on Euroopan komission ylläpitämä verkosto, jonka päätehtävä on välittää Euroopan valtioiden kansalaisille tietoa EU:sta. Toisena keskeisenä tavoitteena on kansalaisten osallistumisen tukeminen, esimerkiksi muualla Euroopassa tapahtuvaan työntekoon ja opiskeluun liittyvien esteiden madaltaminen.

EU-tiedotuspisteet toimivat unionin kaikkien toimielinten etäpisteinä. Ne täydentävät ja tukevat paikallistasolla komission edustustojen ja parlamentin tiedotustoimistojen työtä.

Suomessa toimii tällä hetkellä yhdeksän EU-tiedotuspistettä. Itä-Suomessa pisteitä on vain yksi, jota ylläpitää Pohjois-Savon liitto Kuopiossa. Länsi-Suomen maakunnan liitoista tiedotuspisteitä ylläpitävät Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaa, Satakunta ja Varsinais-Suomi. Toimisto voi sijoittua myös muiden organisaatioiden yhteyteen, esimerkiksi Länsi-Pohjan toimiston ylläpitäjä on Pro Agria Lappi.

Komissio pyrkii nyt laajentamaan tiedotuspisteiden verkostoa erityisesti Itä-Suomeen. Muun muassa sen vuoksi on käynnistetty haku, jossa etsitään uusia EU-tiedotuspisteiden ylläpitäjiä vuosille 2015 - 2017. Hakuaika päättyy 3. marraskuuta.

Kainuussa tarvetta Eurooppa-tiedolle olisi hanketoiminnassa, jotta erityisesti EU:n erillisrahoituskanavat voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin. Tiedotuksen painopisteenä olisi myös nuorten kansainvälistymisen tukeminen ja oppilaitosyhteistyö.

Tiedotuspistettä ylläpitävältä organisaatiolta edellytetään sitoutumista toimiston säännöllisiin aukioloaikoihin. Kainuun liitossa on valmisteltu kevyemmän vaihtoehdon mukaista mallia, jossa liiton toimiston alakertaan sijoittuva tiedotuspiste olisi auki vähintään 8 tuntia viikossa. Tiedotuksen pääkanavia olisivat verkkosivut (liiton omien sivujen yhteydessä) ja sosiaalinen media (Facebook, Twitter) sekä oppilaitosyhteistyö ja vuotuisten Eurooppa-tapahtumien järjestäminen.

Mikäli Kainuun liiton hakemus hyväksyttäisiin, komissio maksaisi edellä kuvattujen tehtävien hoitamisesta noin 20 000 euroa vuodessa. Kainuun liitossa tehtävään tulee käyttää yhteensä yhden henkilötyövuoden verran henkilöstöresurssia. Käytännössä tehtävät jakautuvat useammalle kuin yhdelle hanketoimintaan perehtyneelle henkilölle. Lisäksi tiedotuspisteen toiminnasta mm. tilavuokrista ja tapahtumajärjestelyistä ym. juoksevat menot koituisi liitolle kustannuksia noin 15 000 euroa vuodessa. Bruttona tiedotuspisteen ylläpito maksaisi arviolta 60 000 euroa.

Lisätietoja asiasta antaa viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki,

Maakuntahallitus

§ 119

27.10.2014

p. 044 797 4004 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että Kainuun liitto hakee Kainuuseen Europe Direct -verkoston tiedotuspistettä.

Maakuntahallitus:

Viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi vs. maakuntajohtajan ehdotuksen.

Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot

1/12.120/2014, 162/12.120/2014, 419/81.812/2013, 151/21/2014, 328/82/2013

MH § 120

Kainuun liitossa on valmistunut seuraavat

Kokouspöytäkirjat:

-

Viranhaltijapäätökset:

Henkilöstön vuosilomaa-, sairautta-, työaikavapaata-, virkavapaata-, palkkausta, virkamatkaa- ja henkilöstökokouksia koskevat päätökset ajalla 16.9. - 20.10.2014

Maakuntajohtaja Pentti Malinen §:t 52-59, § 4

Aluekehitysjohtaja Heimo Keränen §:t 88-102, § 1

Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen §:t 35-42

Kehittämisjohtaja Jorma Teittinen §:t 44-48

Muut kuin em. päätökset:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen:

Rahoituspäätös § 6: Oulu-Kainuu kehittämisvyöhykkeen jatko-ohjelman valmisteluun osallistuminen

Hankintapäätös § 4: Talvivaaran yrityssaneerauksen aluetaloudelliset vaikutukset Kainuuseen -selvityksen tilaaminen Ruralia -instituutilta

Aluekehitysjohtaja Heimo Keränen:

Hankintapäätös § 3: Hankintapäätös informaatiomuotoilun koulutuksesta

Hankintapäätös § 4: Ennakoivan työotteen asiantuntijakoulutus

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Lausunnot:

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maakäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 16.9.2014 antaneet Eltel Networks Oy:lle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO METSÄLAMMINKANKAAN TUULIVOIMAPUISTON 110 KV VOIMASIIRTOJOHDON SUUNNITTELUSTA JA RAKENTAMISESTA

TuuliSaimaa Oy suunnittelee uuden 110 kV:n voimajohtoyhteyden rakentamista Vaalan kunnan ja Kajaanin kaupungin alueelle. Uusi voimajohto on suunniteltu toteutettavaksi niin, että se alkaa Vaalan kunnassa sijaitsevalta Metsälamminkankaan tuulivoimapuistosta ja päättyy Kajaanin Vuolijoen sähköasemalle. Uusi voimajohto on suunniteltu kulkevan koko matkallaan nykyisen Pyhänselkä-Vuolijoki 400 kV voimajohdon rin-

nalla.

Voimajohtolla on tarkoitus liittää Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto sähköverkkoon.

Eltel Networks Oy tekee johdon esisuunnittelun TuuliSaimaa Oy:n toimeksiannosta ja on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa ko. johtohankkeesta.

Voimajohtohanke

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä pääsähköjohto 400 kV olemassa oleva Pyhänselkä-Vuolijoki voimajohto. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Maakuntakaavan kaavaselostuksen mukaan pääsähköjohtojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon linnuston merkittävät pesimäalueet ja muuttoreitit sekä vähentää mahdollisuuksien mukaan linjoista linnuille aiheutuvia haittoja esimerkiksi merkitsemällä törmäysaltille alueella sijaitsevat johdot. Sähköverkoston alempiasteisia jakelujohtoja uudistettaessa ja suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota johtojen huoltovarmuuteen. Uudet johdot pyritään ensisijaisesti sijoittamaan olemassa olevan tieverkoston läheisyyteen.

Kainuun maakuntavaltuusto teki 25.3.2013 päätöksen Kainuun tuulivoima-maakuntakaavan laatimisen käynnistämisestä. Maakuntakaavan valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) pidettiin 11.8.–12.9.2014. Maakuntakaavan kaavaluonnoksessa on osoitettu pääsähköjohdon yhteystarvemerkinällä 110 kV:n yhteystarve Metsälamminkankaan tuulivoimaloiden alueelta Kajaanin Vuolijoen kantaverkon kytkinlaitokselle. Maakuntakaavan kaavaluonnoksessa on annettu em. yhteystarvemerkinälle suunnittelumääräys: ”Uudet pääsähköjohdot on pyrittävä sijoittamaan samaan tai olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen”.

Suunnitella oleva voimajohto sijoittuu olemassa olevan 400 kV:n voimajohtojen yhteyteen. Uusi voimajohto on otettu huomioon valmisteilla olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa. Voimassa olevan maakuntakaavan mukaan pääsähköjohtojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon linnuston merkittävät pesimäalueet ja muuttoreitit sekä vähentää mahdollisuuksien mukaan linjoista linnuille aiheutuvia haittoja esimerkiksi merkitsemällä törmäysaltille alueella sijaitsevat johdot.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa voimansiirtojohtojen suunnitteluun ja rakentamiseen.”

2) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 24.9.2014 antaneet Eduskunnan ympäristövaliokunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI LUONNONSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA (HE 77/2014 VP)

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta kirjallista lausuntoa HE 77/2014 vp - Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan luonnonsuojelulakiin lisättäväksi säännökset, joilla luontodirektiivin mukaisista yhteisön tärkeinä pitämistä alueista muodostettaisiin erityisten suojelutoimien alueita. Lisäksi Natura 2000 -verkoston suojelun toteuttamista tehostettaisiin asettamalla viranomaisille nimenomaisia velvoitteita alueiden suojelutavoitteiden edistämiseksi ja huomioon ottamiseksi. Lain Natura 2000 -verkostoa koskevia toimivaltasäännöksiä tarkennettaisiin Natura-alueita koskevien tietolomaketietojen muuttamisen osalta.

Lisäksi luonnonsuojelulakia ehdotetaan täydennettäväksi säännöksillä, joilla estettäisiin Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen luonnonarvojen merkittävä heikentyminen. Lakiin lisättäisiin yleinen heikentämiskielto-säännös, jolla täydennettäisiin laissa nykyisin olevaa kieltä myöntää merkittävää heikentymistä aiheuttavalle hankkeelle lupaa. Lisäksi laissa säädettäisiin ilmoituksenvaraisiksi sellaiset toimenpiteet, jotka eivät nykyisellään ole ennakovalvonnan piirissä, mutta joilla arvioinnin perusteella saattaa olla merkittävästi heikentävä vaikutus Natura 2000 -alueelle. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle säädettäisiin toimivaltata ilmoituksen perusteella kieltää tällainen toimenpide tai rajoittaa sen toteuttamista.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi korvaavien toimenpiteiden määräämisestä ja niistä aiheutuvien kustannusten vastuusta tilanteessa, jossa Natura 2000 -verkoston heikentämisen kiellosta poiketaan.

Suomen Natura 2000 -verkosto kattaa viisi miljoonaa hehtaaria, josta maa-alueita on kolme neljäsosaa ja vesialueita yksi neljäsosa. Alueita on kaikkiaan 1 857, joista 87 Ahvenanmaalla. Pohjoisin Lappi kuuluu alpiiniseen vyöhykkeeseen ja muu Suomi boreaaliseen vyöhykkeeseen. Luontodirektiivin mukaisia SCI -alueita on 1 713. Ne kattavat noin 4,8 miljoonaa hehtaaria eli noin 12,3 % Suomen kokonaispinta-alasta. Lintudirektiivin mukaisia SPA -alueita on 468 ja niiden pinta-ala on 3,1 miljoonaa hehtaaria, noin 8 % maan kokonaispinta-alasta. SCI- ja SPA -alueet ovat osittain päällekkäisiä. Kainuussa kokonaan tai osittain sijaitsevia Natura 2000 -alueita on 176 kappaletta. Natura-alueiden kokonaispinta-ala Kainuun rajojen sisällä on noin 171 218 ha.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Lausunto

Kainuun liitto pitää hyvänä ja tarpeellisena menettelynä sitä, että erilaisissa lainsäädäntöhankkeissa kuullaan alueellisia ja paikallisia tahoja sekä pyydetään kirjalliset lausunnot asiasta.

Suurin osa Natura 2000 -verkoston alueista sijaitsee Pohjois- ja Itä-Suomessa, joten tähän liittyvä hallinnollinen taakka sekä muut vaikutukset kohdistuvat pääosin näille alueille. Kainuun liitto halua korostaa, että tämän kaltaisessa lainsäädännön valmistelutilanteessa aluenäkökulma ja paikallistuntemus tulee ottaa keskeisesti huomioon lopullisessa päätöksenteossa.

Hallituksen esitystä luonnonsuojelulain muuttamiseksi voidaan lähtökohdaisesti pitää osaksi nykyistä luonnonsuojelulakia selkeyttävänä uudistuksena. Kainuun liiton mielestä on tärkeää, että Natura 2000 -verkoston suojelu pyrittäisiin toteuttamaan mahdollisimman pikaisesti. Natura -verkostoa koskeva kuuden vuoden määräaika on mennyt - ainakin suurimmalta osin Suomen Natura -verkostoa - umpeen.

Lakiesityksen yksityiskohdista Kainuun liitto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lausunnolla olevan lakiesityksen perusteluissa todetaan, että lain uudessa 5 momentissa määriteltäisiin ympäristöministeriön asetuksella annettavaan luetteloon sisällytettävät Natura 2000 -alueita koskevat tiedot, joita olisivat alueen tunnusnumero, nimi, suojelun peruste, keskipisteen koordinaatit sekä tieto siitä, esiintyykö alueella luontodirektiivin liitteessä I tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai liitteessä II tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava laji. Lisäksi ympäristöministeriön asetuksella julkaistaisiin Natura 2000 -alueiden kartat. Alueen suojelun perusteella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä sitä, onko alue sisällytetty verkostoon luontodirektiivin tai lintudirektiivin mukaisena vai molempien mukaisena alueena.

Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lisäksi, että Natura 2000 -tietokannan tekninen ylläpito on siirtymässä SYKE:ltä Metsähallitukselle sen jälkeen kun parhaillaan käyttöönottovalihevassa oleva Suojelualueiden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä (SASS) on valmistunut tuotantokäyttöön. EU:n Inspire -direktiivi tähtää paikkatietojen yhteen toimivuuteen, niiden käytön ja ympäristön tilan seurannan tehostamiseen, viranomaisten yhteistyön lisäämiseen sekä monipuolisten kansalaispalvelujen syntymiseen. Hallitusohjelma pyrkii julkisten tietovarantojen määrätietoiseen avaamiseen ja tietojen yhteiskäytön lisäämiseen (avoin data).

Ympäristöministeriön asetuksella annettavan Natura -alueiden luettelon lisäksi edellä mainittu Natura 2000 -tietokanta tulee saattaa avoimesti saatavilla olevaksi tietoa-aineistoksi niin luonnonsuojelualueiden suunnittelun ja seurannan kuin esimerkiksi maankäytön suunnittelun tarpeisiin. Lain perusteluihin tulee lisätä tätä koskeva asiakohta.

Kainuun liiton mielestä hallituksen lakiesityksen vaikutusten arviointia voidaan pitää varsinkin alueellisten ja paikallisten intressien kannalta merkittävien vaikutusten osalta suppeana. Tarkastelu pikemminkin luo epävarmuutta erityisesti 65 b §:n ilmoitusmenettelyn ja 64 a §:n heikentämiskiellon täydentämisen taloudellisista ja muista vaikutuksista.

Heikentämiskiellolla olisi todennäköisesti taloudellisia vaikutuksia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten kaavojen laatimiseen, koska lakiehdotuksen 68 pykälään esitetty lisäys ”Suojeluperusteet on otettava huomioon myös maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisia kaavoja laadittaessa kaavan tehtävän ja tarkoituksen edellyttämällä tavalla” ja heikentämiskiello itsessään saattaisivat tarkoittaa joissakin tapauksissa kalliita erillisselvityksiä ja vaikutusten arviointeja kaavoituksesta vastaavalle taholle.

Luonnonsuojelulakiin esitetään lisättäväksi uusi 64 a §, jossa säädettäisiin yleinen kiello merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuu-

luvan alueen luonnonarvoja. Ehdotettu yleinen heikentämiskielto saattaa johtaa vaikeisiin tulkintaongelmiin ja uusiin maankäyttöä rajoittaviin rajoituksiin Natura -alueilla ja niiden ulkopuolella. Heikentämiskielton käsitteen piiriin kuuluisivat myös lajeihin kohdistuvat merkittävät häiriöt. Esimerkkinä mahdollisesti tulkintaongelmia aiheuttavana on tuulivoimarakentaminen. Epäselväksi jää, vaikuttaisiko esimerkiksi Natura -alueen ulkopuolella sijaitsevan tuulivoimalan melu johonkin Natura -alueen lajiin merkittävästi ja miten merkittävyys arvioidaan.

Kainuun liiton näkemyksen mukaan kielto sisältyy lupaa tai hyväksyntää edellyttävien hankkeiden ja suunnitelmien osalta jo nykyään voimassa olevan lain 66 §:n 1 momenttiin. Luvanvaraiset, suunnitelman edellyttävät ja ilmoituksenvaraiset toiminnot kattavat käytännössä ne toimenpiteet, jotka voivat merkittävästi heikentää Natura -alueen luonnonarvoja. Näin ollen LSL 64 a §:ksi esitettävä Natura 2000-alueen yleinen heikentämiskielto on tarpeeton.

Lakiehdotuksen 65 b pykälässä säädettäisiin toimenpiteestä vastaavan ilmoitusvelvollisuudesta. *Uusi ilmoitusvelvollisuus* koskisi sellaisia Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella toteutettavia sekä Natura 2000 -verkoston ulkopuolella toteutettavia toimenpiteitä, joista saattaa aiheutua merkittävästi heikentäviä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille. Ilmoitusvelvollisuus kuuluisi sille, joka vastaa toimenpiteen toteuttamisesta. Ilmoituksen tulisi sisältää tiedot suunnitellusta toimenpiteestä, sen toteuttamistavasta ja vaikutuksista alueen suojelutavoitteisiin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä. Lakiehdotuksen yleisperustelujen kohdassa 3.1 Taloudelliset vaikutukset on todettu, että lain 64 a §:ään ehdotettava heikentämiskielton säätäminen ja siihen liittyvä 65 b §:n uusi ilmoitusmenettely aiheuttaa pienelle osalle kotitalouksia jonkin verran hallinnollisia kustannuksia nykytilaan verrattuna. Vaikutukset rajoittuvat niihin kotitalouksiin, joiden omistuksessa on Natura 2000 -verkoston alueella tai välittömässä läheisyydessä sijaitsevia alueita.

Kainuun liiton mielestä ehdotus heikentämiskielton täydentämiseksi ja sen varmistamiseksi ehdotettava ilmoitus- ja päätösmenettely 65 b ja 65 c §:ssä merkitsevät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivallan laajentamista ja lisäävät niiden tehtäviä. Suurin osa Natura 2000 -verkoston alueista sijaitsee Pohjois- ja Itä-Suomessa, joten sinne kohdistuu myös suurin hallinnollinen taakka lain toimeenpanossa. Samaan aikaan ELY-keskuksen resursseja on kuitenkin voimakkaasti vähennetty ja tullaan vähentämään edelleen. Merkittävänä riskinä on hallinnon kuormittuminen ja prosessien pitkittyminen erityisesti Pohjois-Suomessa, kuten nyt on jo tapahtunut ympäristöluvituksen osalta.

Kainuun liiton mielestä lakimuutoksen vuoksi maanomistajiin kohdistuvat vaikutukset eivät saa muodostua kohtuuttomiksi. Lisäksi lakia säädettäessä tulee ottaa huomioon, että perusoikeuksien omaisuudensuoja. Rajoitusten tulee perustua eduskunnan säätämään lakiin. Tähän liittyy kielto delegoida perusoikeuksien rajoittamista koskevaa toimivaltaa lakia alemmalle säädöstasolle. Tämä koskee myös omaisuudensuojan rajoittamista erilaisella lakia alemman asteisilla suunnitelmillä. Lisäksi rajoitusten (mm. suunnitelmat) tulee olla tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä.

Lakimuutoksen *ilmoitusvelvollisuutta* koskevat vaikutukset on lain yksityiskohtaisissa perusteluissa arvioitu vähäisiksi. Ilmoitusvelvollisuus edellyttää kuitenkin tietojen toimittamista suunnitellusta toimenpiteestä, sen toteuttamistavasta ja vaikutuksista alueen suojelutavoitteisiin. Suojelutavoitteisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on vaativa tehtävä ja se edellyttää asiantuntemusta. Tällöin asiantuntijatyön kustannukset voivat nousta kohtuuttoman korkeaksi verrattuna suunniteltuun toimenpiteeseen tai sen arvoon. Tähän liittyen onkin aiheellista pohtia, voiko vähäisellä toimenpiteellä, kuten esimerkiksi kotitarveotto, olla merkittäviä vaikutuksia Natura-alueiden suojelutavoitteisiin?

Natura 2000 -verkoston alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin kohdistuvien merkittävästi heikentävien vaikutusten arviointiin liittyy tulkinnanvaraisuus, miten voidaan varmistaa maanomistajien välinen tasapuolisuus sekä lain yhdenmukainen tulkinta ja soveltaminen koko maan alueella? Onko ELY -keskuksilla riittävästi voimavaroja asian hoitamiseksi, kun henkilöresursseja ollaan vähentämässä koko ajan? Natura -alueiden suojeluarvojen heikentymisen merkittävyyden arviointi saattaa aiheuttaa *ELY -keskusten henkilöresssien ylikuormittumista ja erilaisten päätösprosessien pitkittymistä*.

Natura 2000 verkostosta päättäminen

Voimassaolevan LSL:n 64 §:n mukaan alueiden sisällyttämisestä Natura 2000 -verkostoon päättää valtioneuvosto. *Kainuun liiton mielestä Natura -verkoston tietojen muuttamis- ja täydentämisoikeus tulee säilyttää valtioneuvostolla*. Natura-alueiden tietojen tarkistamisen tulee pitää sisällään myös niiden tietojen poistamisen, jotka eivät vastaa olemassa olevaa suojelutilannetta suojelualueella. Esim. jos tietty luontotyyppi tai eliölaji ei enää esiinny alueella, on sitä koskeva merkintä poistettava tietolomakkeesta ja rekisteristä.

Luonnonsuojelulain 10 luvun Natura 2000 -verkostoa koskevien säännösten ja soveltamisen lähtökohtana tulisi olla valtioneuvoston Suomen Natura 2000 -verkostoa koskevat päätökset. Päätöksen mukaan pääsääntöisesti Natura 2000 -verkostoa koskevat säännökset eivät rajoita yksityisen henkilön tavanomaiseen maankäyttöön liittyviä toimenpiteitä, ellei kyseessä ole tavanomaista laajempi tai merkityksellisempi hanke tai suunnitelma. Maanomistajilta tai muulta toiminnanharjoittajalta ei tule edellyttää ja vaatia ilmoitusmenettelyyn liittyviä vaikutusselvityksiä tavanomaisten toimenpiteiden toteuttamista varten.

Valtioneuvoston Suomen Natura 2000 -verkostoa koskevan päätöksen mukaan maa-aineslain nojalla toteutettavilla harjualueilla metsien käyttö tapahtuu metsälain mukaisesti ja metsäviranomaisen huolehtii metsätalouden toimenpiteiden valvonnasta ja seurannasta. Sama koskee niitä Natura 2000 -alueita, joiden toteutus tapahtuu metsälain mukaisesti. Metsälain nojalla toteutettavilla alueilla turvataan ensisijaisesti metsälain 10 §:ssä tarkoitettujen, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden elinympäristöjen säilymistä. Alueet on valittu Natura 2000 -verkostoon sellaisten luontotyyppien perusteella, joiden suojelu toteutuu riittävästi metsälain nojalla ilman erityisiä suojelutoimia. Natura 2000 -verkostoon kuuluvista alueista ei aiheudu rajoituksia niiden ulkopuolella tapahtuville, metsälainsäädännön piiriin kuuluville toimenpiteille, koska niistä ei voida katsoa aiheutuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia ver-

kostoon sisällytettävien alueiden luonnonarvoille. *Kainuun liiton mielestä lähtö-kohtana tulisi olla, että Natura -alueiden läheisyydessä ja niillä Natura -alueilla, joiden toteuttamistapa on muu kuin luonnonsuojelulaki, metsätalouden toimenpiteet ovat sallittuja.*

Valtion korvausvelvollisuus (53 §)

Kainuun liiton mielestä LSL 53 §:ää tulisi muuttaa siten, että myös silloin, kun suojelusta aiheutuva haitta aiheutuu yllä mainittujen lakien johdosta (1-4) maanomistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle, haitasta lähikohtaisesti tulisi suorittaa 53 §:n mukainen täysi korvaus.

Kainuun liiton mielestä luonnonsuojelulain lainsäädännön valmistelutilanteessa aluenäkökulma – erityisesti suojelun vaikutusten kohdentuminen pääosin Itä- ja Pohjois-Suomeen - tulee ottaa huomioon lopullisessa päätöksenteossa edellä esittämämme seikkojen osalta. Kainuun liiton mielestä tulee tarkoin harkita lakiesitykseen sisältyvien ehdotusten tarkoituksenmukaisuutta ottaen huomioon niukkenevat hallintoresurssit ja mahdollisuus käyttää luottamukseen perustuvaa tervettä järkeä paikallisissa ratkaisuissa."

3) Maakuntajohtaja Pentti Malinen on 2.10.2014 antanut Valtiovarainvaliokunnan liikennejaostolle (LiJ) seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Asia: HE 131/2014 vp (eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2015)

Lausunnon antaja: Kainuun liitto; maakuntajohtaja Pentti Malinen

Kainuun liiton kesäkuussa 2014 hyväksymässä maakuntaohjelmassa maakunnan saavutettavuus on nostettu yhdeksi kaikkein keskeisimmistä kehittämiskohteiksi. Ulkoinen saavutettavuus on yritysten sijoittumisen ja kehittymisen (investoinnit) tärkeimmistä tekijöistä. Myös maakunnan sisäisen liikenneverkon merkitys liittyy elinkeinotoiminnan (erityisesti biotalouden) tarpeisiin: vaikka maaseudun väestömäärä on vähentynyt ns. alemman tieverkon elinkeinollinen merkitys ei ole vähentynyt, matkailun ja kaivannaistoiminnan osalta se on paikoin jopa kasvanut.

Kainuulla on yhteisiä aluerakenne- ja liikennepoliittisia tavoitteita sekä Pohjois-Suomen että Itä-Suomen kanssa:

- Pohjois-Suomen strategia; tavoitteellinen aluerakenne (kuva)
- KAKEPOLI; Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin yhteinen liikennestrategia
- Itä-Suomen neuvottelukunta; Itä-Suomen aluerakennetavoitteet
- Euregio Karelian aluerakennetavoitteet

Valtion vuoden 2015 talousarvioesityksen ja laajemmin valtakunnallisen liikennepoliittikan osalta Kainuun liitto tuo esille seuraavia näkökohtia:

1. Liikennepoliittisen selonteon mukaisten hankkeiden toteuttaminen

Hallitus antoi liikennepoliittisen selonteon eduskunnalle 12.4.2012. Siinä linjattiin liikennepoliittikkaa vuosille 2012-2022. Liikennepoliittikan avulla turvataan sujuva ja turvallinen liikkuminen elinkeinoelämän ja asukkai-

den tarpeiden mukaisesti. Suomi on pitkien etäisyyksien maa, joka viennistä riippuvaisena tarvitsee myös hyvät ja toimivat yhteydet kaikkialle maailmaan. Vuosi sitten Kataisen hallituksen budjettiesitys noudatti liikennepoliittisessa selonteossa nimettyjä liikennehankkeita liikenne- ja viestintäpoliittisessa ministerityöryhmässä toukokuussa 2013 päätetyllä tavalla.

Kainuun liiton mielestä valtion talousarvioesitys poikkeaa selonteon linjauksista: poikkeamat ovat erittäin merkittäviä Kainuuseen vaikuttavien hankkeiden kohdalla. Vt22 Oulu-Kajaani yhteysvälihanke 45 miljoonan euron hankevarauksesta on budjetoitu vain 15 milj. euron osuus, jonka käyttö rajoittuisi vain Oulun alueelle. Lisäksi Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki –radan parannuksen vuodelle 2015 suunniteltua käynnistystä on esitetty viivästettäväksi vuodelle 2016. Kainuun liiton mielestä hallituksen tulee toteuttaa liikennepoliittikkaa johdonmukaisesti:

- Vt22-hankkeen koko rahoitus tulee toteuttaa seuraavassa lisätalousarviossa;
- Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki-radon käynnistys tulee aloittaa tällä ja toteutumattomilta sisällyttää tulevan hallituksen liikennehankkeisiin.

1.1. Valtatie 22 Oulu - Kajaani yhteysvälin hanke toteutettava kokonaan

Valtatien 22 parantaminen välillä Oulu – Kajaani sisältyy vuoden 2012 liikennepoliittisessa selonteossa hallituskaudella 2012 - 2015 aloitettaviin liikenneverkon kehittämishankkeisiin. Valtatie 22 välillä Oulu – Kajaani (183 km) on osa Suomen poikittaista tieyhteyttä Ruotsista Tornion raja-asemalta Vartiuksen raja-aseman kautta Venäjälle. Tie yhdistää Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakeskukset toisiinsa ja toimii näitä kahta maakuntaa yhdistävänä päätienä. Tiellä on tärkeä merkitys sen varrella olevien kuntien elinvoimaisuuteen sekä alueen yritysten toimintaan ja kilpailukykyyn sekä matkailuliikenteelle. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 45 milj.euroa.

<http://www.webforum.com/elypohjoinen/web/page.aspx>

Valtion talousarvioesitystä 2015 varten hankkeesta on tehty eri rahoitustasoja vastaavia arviointeja: kiireellisimmät kohteet on sijoitettu Ouluun. Hankkeen kustannusarviota on valtion menojen osalta pienennetty 15 miljoonaan euroon, joka mahdollistaa Oulun kaupungin alueella Valtatie 22 parantamisen välillä Joutsentie - linatti. Lisäksi muulla tieosuudella tehdään pienimuotoisia turvallisuutta parantavia liikennejärjestelyjä useissa kohdissa. *Budjettimuutoksen takia alkuperäinen yhteysvälihanke on muuttunut luonteeltaan erityisesti Oulun kaupunkia ja sen lähiseutua palvelevaksi hankkeeksi, jolloin koko yhteysväliä koskevat tavoitteet jäävät saavuttamatta.*

1.2. Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki ratahanke käynnistettävä

Hallituksen liikennepoliittisessa selonteossa 2012 on vuosien 2012-2015 alkavaksi kehittämishankkeeksi osoitettu Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki ratayhteyden parantaminen (90 M€). Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki ratasuunnitelmaa on tarkistettu ja toteutuskelpoinen.

Ylivieska-lisalmi- Kontiomäki radan sähköistäminen ja lisalmi-Kontiomäki radan yhdistäminen kolmioraiteella sekä Siilinjärven Yaran kaivokselta Savon radalle tulevan raiteen sähköistäminen ovat Suomen kilpailuky-

vyn ja elinkeinoelämän kannalta välttämättömiä hankkeita. Ylivieska-lisalmi rata on rataverkon vilkkain sähköistämätön rataosa. Kuljetukset koostuvat Venäjän transitoliikenteestä ja Kainuun ja Savon kotimaan kaivos- ja metsäteollisuuden vienti- ja raaka-ainevirroista. Tavaraliikenteeseen kohdistetut parannukset alentavat yritysten logistiikkakustannuksia ja edistävät kehitystä koko Suomessa.

Ylivieska-lisalmi -osuuden sähköistyksen ja kolmioraiteen toteutuksen kustannusarvio on noin 53 M€ laajempuna hankkeena mm. liikennepaikkojen rakentaminen mukaan lukien noin 105 M€.

Kainuun liiton mielestä hanke pitää saada viipymättä käyntiin. Hanke palvelee nimenomaan elinkeinoelämän kuljetuksia mm. Kostamuksen ja Siilinjärven pellettikuljetuksia Kokkolaan sekä Talvivaaran kaivoksen kuljetuksia.

1.3. Itäisen Suomen valtatie- ja rautatieyhteyksien kehittämistä jatkettava

Itä-Suomen liikennestrategiassa 2010-luvulle maakuntaliitot hyväksyivät yhdessä tärkeimmiksi 5 –tien hankkeet Mikkeli-Juva ja Leppävirta-Kuopio sekä vt 23 -hanke sekä Savon ja Karjalan ratojen nopeudenostot. VT5:n ja Savon radan nopeuden nosto tukevat Kainuun metsä-, bioenergia-, matkailu-, kaivannais- ja elintarviketeollisuutta.

Kainuun liiton mielestä TEN-T ydinverkkoon tulee saada Itä- ja Pohjois-Suomen saavutettavuutta sekä Venäjä yhteyttä tukevat Oulu-Vartius -ratayhteys sekä Savon rata ja valtatie 5 (VaVL5/2012 vp), joiden muodostamaa kuljetuskäytävää täydentää ydinverkkoon kuuluva Saimaan syväväylä. Kokonaisuus muodostaa Suomen tärkeimmän etelä-pohjois-suuntaisen liikenne- ja kaupunkikäytävän.

Savon rata sekä Oulu-Vartius yhteysväliä yhdistävät Pohjolan Kolmion ja Perämerenkaaren liikennekäytävät sekä täydentävät Luoteis-Venäjän ja Karjalan yhteyksiä palvellen kaivostoiminnan kuljetuksia. Itäinen linja on erityisen tärkeä myös Itä- ja Pohjois-Suomen kaivostoiminnalle ja alueen investoivalle metsäteollisuudelle sekä kilpailukyvyille.

Mahdollisia Jäämeren ratayhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon Itä-Suomesta Kainuun kautta Lappiin kulkevan radan yhteystarve, joka parantaisi Jäämeren yhteyksien kannattavuutta ja Suomen huoltovarmuutta (ks. Pohjois-Suomen strategia). Myös olemassa oleva ratayhteys Vuokatista Joensuuhun ja Niiralan kautta Venäjälle on potentiaallinen liikenteen kehityskohde.

2. Liikenneverkon ylläpito

Kainuun liitto pitää merkittävänä, että Liikenne- ja viestintäministeriö on perustanut parlamentaarisen työryhmän kartoittamaan vaihtoehtoja liikenneverkon korjausvelan vähentämiseksi. Työryhmältä odotetaan mm. ehdotusta perusväylänpidon ja liikenneverkon kehittämiseen tarvittavasta pitkän aikavälin rahoituksesta. Valtion budjettiesityksen linjaukset eivät kuitenkaan tue liikenneverkon kunnan säilymistä. Erityisen huolestuttavaa on se, että erityisesti elinkeinoelämän kannalta tärkeät liikenneyhteydet, joita on myös ns. alemmalla tieverkolla.

2.1. Perusväylänpidon leikkaukset heikentävät liikenneväylien kuntoa

Valtion omistaman liikenneverkon ylläpitoon hallitus esittää 907 miljoonaa euroa. Hallituksen kehyspäätöksessä 3.4.2014 perusväylänpitoon kohdistettiin 100 miljoonan euron leikkaus. Hallitus esittää nyt, että perusväylänpitoon lisätään 30 miljoonaa euroa verrattuna kevään kehyspäätökseen. Vähennystä vuoden 2014 määrärahaan on 83 miljoonaa euroa. Tämä tulee heikentämään liikenneväylien kuntoa.

Kainuun liiton mielestä ns. alemman asteen tieverkon ylläpito on välttämätöntä Itä- ja Pohjois-Suomen elinkeinoelämälle ja koko Suomelle ennen kaikkea luonnonvaratalouden menestymisen edellytyksenä. Tieverkosto palvelee mm. elintarviketuotannon, kasvavien bio-energiakuljetusten, kaivostoiminnan ja matkailun tarpeita. Tieverkolla on entistä raskeampia kuljetuksia massojen noston myötä ja 76 tn rekat kuormittavat tiestöä yhä enemmän.

2.2. Raakapuuterminaalien kehittäminen tärkeää

Raakapuuterminaalien hankeohjelman kokonaiskustannukset ovat 40 miljoonaa euroa, ja vuoden 2015 osalta hankkeelle kohdennetaan 7 miljoonan euron määräraha.

Kainuun liitto pitää tärkeänä raakapuuterminaalien kehittämistä. Kainuussa on vireillä kaksi hanketta Ylä-Kainuussa ja Vuokatissa.

2.3. Yksityisteiden kunnossapitoon lisää panostusta

Hallituksen kehyspäätös sisälsi 2 miljoonan euron leikkauksen yksityisteiden kunnossapidon ja parantamisen avustuksiin. Määrärahaleikkauksen jälkeen momentin määräraha on enää 3 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 avustus kohdistetaan lauttojen käytön (2 miljoonaa euroa) ja kunnossapidon tukemiseen ja vähäisessä määrin teiden parantamiseen (1 miljoonaa euroa). Yksityisteiden rahoitus on tärkeää erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa, jossa luonnonvaratalouden merkitys on suuri. Rahoituksen lisäystarve koskee erityisesti huonokuntoisten ja kantavuudeltaan alhaisten siltojen uusimisavustuksia, joilla parannetaan metsätalouden kuljetusketjuja

3. Yleistä liikennepolitiikasta

Liikennepolitiikan päämääräksi on asetettu turvata arjen matkojen toimivuus, pitää yllä elinkeinoelämän kilpailukykyä ja hillitä ilmastonmuutosta päästöjen vähentämisen avulla. Suomen sijainti etäällä Euroopan liikenteen ja logistiikan valtavirroista asettaa liikennepolitiikalle suuria haasteita. Liikennejärjestelmää kehitetään tasapainoisesti eri alueilla ottaen huomioon eri väestöryhmien tarpeet. Sujuva ja hyvin hoidettu joukkoliikenne tukee liikennepolitiikan tavoitteita. Liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta pyritään jatkuvasti parantamaan muun muassa älyliikenteen palveluilla.

Kainuun liiton mielestä liikenteen sujuvuuden parantamiseen tulee hakea uusia keinoja mm. älyliikenteen palveluja kehittämällä sekä uusilla rahoitusmuodoilla. Sen sijaan valtakunnan liikennepolitiikan fokus tulee

selkeästi suunnata elinkeinoelämän tarpeita priorisoivaksi. Liikennehankkeiden kannattavuutta tulee arvioida ensisijassa niiden yritystaloudellisen ja alueellisen merkityksen kautta. Liikenneinfran kehittäminen on tärkeimpiä aluekehittämisen instrumentteja, joka korostuu laajassa harvaan asutussa maassa, jossa luonnonvarojen hyödyntäminen on edelleen vientiteollisuuden vahva osa.

3.1. Lentoliikennestrategiaan elinkeinopainotus

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee lentoliikennestrategiaa. Lentoliikenteellä on suuri merkitys Suomen kansainväliselle kilpailukyvyllä ja toimivalle liikennejärjestelmälle.

Tällä hetkellä Itä- ja Pohjois-Suomen alue kärsii lentoliikennejärjestelmällisistä ja rakenteellisista ongelmista. Alue on jäänyt jälkeen sekä globaalista että samalla talousalueella olevien naapurimaiden lentoliikenteen kehityksestä. Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikennehankkeessa kehittämistyön lähtökohta on järjestelmällisten ja rakenteellisten ongelmien purkaminen sekä alueen ominaispiirteistä ja elinkeinoelämän tarpeista nousevat mahdollisuudet erityisesti alueen uusien kehitysnäkymien valossa. Pääpaino on lentoliikenteen kehittämisessä kysyntälähtöisesti ja koko matkaketjut huomioiden.

Kainuun liiton mielestä myös valtakunnallista lentoliikennestrategiaa tulee valmistella ottaen huomioon ensisijaisesti sen merkitys vientiteollisuudelle (2/3 tulee pääkaupunkiseudun ulkopuolelta) ja alueelliselle kehitykselle (mm. matkailu).

3.2. Kansainväliset liikenneyhteydet: Vartiuksen rajanylityspaikan kehitys

Suomen ja Venäjän tavoitteena on kehittää maiden rajan läheisyydessä olevia alueita yhteistyössä EU:n ja Venäjän välisen naapuruusohjelman, Cross Border Cooperationin eli CBC-ohjelman puitteissa, jossa tarkoituksena on mm. parantaa maiden välisiä yhteyksiä. Vartiuksen rajanylityspaikan kapasiteetin kasvattaminen henkilöliikenteen osalta on CBC-ohjelmaan soveltuva kehittämishanke. Tavaraliikenteen osalta potentiaalin selvittäminen mm. konttiliikenteen ja elintarvikeviennin osalta on nyt ajankohtaisia.

Kainuun liiton mielestä Suomen tulee jatkaa aktiivisesti pohjoisen alueen yhteistyötä Barentsin euroarktisella liikennealueella. Tavoitteena tulee olla Barentsin alueen liikennereittien kehittäminen yhteiseen strategiseen näkemykseen perustuen naapurimaiden kanssa. Suomen tulee vaikuttaa ns. poikittaisten eli idän ja lännen välisten yhteyksien kehittämiseen.

3.3. Kuljetustuki

Alueellisen kuljetustuen voimassaoloa on jatkettu ja sitä on tarkoitus edelleen jatkaa vuoden 2017 loppuun saakka.

Kainuun liiton mielestä Suomessa tarvitaan jatkossakin logistiikkatukea, joka kohdennetaan Itä- ja Pohjois-Suomen syrjäisimpien alueiden vientiyritysten kuljetusten kilpailuhaitan kompensoimiseen. Tuki tulee olla sa-

mantasoinen kuin Ruotsin vastaavan tyyppisillä alueilla.

4. Tietoliikenne

4.1. Laajakaista kaikille -hanke

Hallitus esittää, että haja-asutusalueiden laajakaistahankkeita tuettaisiin jatkossa valtion varoin niissä kunnissa, joiden hankkeita on aiemmin voitu tukea EU:n maaseuturahastosta. EU:n maaseuturahaston tuki laajakaistahankkeille lakkaa uuden ohjelmakauden 2014 - 2020 alkaessa. Kuusi vuotta sitten aloitettu Laajakaista kaikille -hanke lupasi huippunopean laajakaistan koko maahan vuoden 2015 loppuun mennessä. Tavoite oli, että 100 megabitin yhteys on korkeintaan kahden kilometrin päässä yli 99 prosentista kaikista vakituisista asunnoista ja yritysten toimipaikoista.

Kainuun liiton mielestä laajakaistayhteyksien rakentamisen kattavuus tulee kiireellisesti varmistaa. Käynnistymässä olevan sote-uudistuksen kustannussäästöjen saavuttamiseksi on keskeistä, että sote-integraatiota tukevat tietojärjestelmät ja verkkopohjaisten etäpalvelujen tasa-arvoisen saatavuus hoidetaan kuntoon samalla kun uudet organisaatiot käynnistävät toimintansa.

4.2. Palvelinkeskusten kehittäminen

Liikenne- ja viestintäministeriön ensimmäisen vihreän ICT:n toimintaohjelman keskiössä ovat energiatehokkuus, kestävä kehitys ja tutkimustiedon ajantasaisuus. Ohjelman ensimmäisessä vaiheessa keskitytään palvelinkeskusten (konesalien) ja tietoliikenneverkkojen energiakysymyksiin sekä audiovisuaalisten palvelujen kasvavaan käyttöön.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että Suomi toimii aktiivisesti konesali-investien (palvelinkeskusten) hankkimiseksi Suomeen. Kajaanissa sijaitseva Renforssin Ranta -yrityspuisto (entinen UPM:n paperitehdasalue) on erittäin potentiaalinen, energiatehokas ja vähähiilinen konesaliympäristö.

5. Kiteytettynä Kainuun kärkihankkeita ovat:

- vt 22-yhteysvälihanke (45 M€)
- Kontiomäki –Iisalmi – Ylivieska rata (105 M€)
- Kt 89 Vartiuksen tien leventäminen (2,5 M€)
- Alemman asteinen tieverkko ja yksityistiet
- Raakapuuterminaalit (Vuokatti, Suomussalmi)
- Vt 5 (Mikkeli – Iisalmi)
- Savonrata
- Laajakaistarakennuksen lisääminen
- Palvelinkeskusten kilpailukyvyyn vahvistaminen

Liite/ Uutinen 22.03.2012 17.25

Hallitus sopi hallituskaudella 2012- 2015 aloitettavista liikennehankkeista

Valtioneuvoston viestintäyksikön lehdistötiedote 22.3.2012

Liite 1: Hallituskaudella 2012–2015 aloitettavat liikennehankkeet

Liikenneinvestoinnit:

E18 Hamina-Vaalimaa (PPP-hanke, sopimusvaltuus) (240 M€)

E18 Vaalimaan rekkaliikenteen odotusalue 25 M€

Vt 3 Tampere-Vaasa (Laihian kohta) 20 M€

Vt 5 Mikkeli-Juva 20 M€

Vt 6 Taavetti-Lappeenranta 90 M€

Vt 8 Turku-Pori 100 M€

Päärajojen routa- ja pehmeikköalueiden korjaukset 85 M€

Riihimäen kolmioraide 10 M€

Ylivieska-lisalmi - Kontiomäki ratayhteyden parantaminen (sähköistys) 90 M€

Rauman meriväylä 20 M€

Mt 101 Kehä I:n parantaminen 35 M€

Helsinki-Riihimäki -rataosan kapasiteetin lisääminen 150 M€

E 18, Kehä III:n kehittäminen 110 M€

Bioenergia- ja raakapuukuljetusten turvaaminen (raakapuuterminaalit) 40 M€

Vt 22 Oulu-Kajaani 45 M€

Vt 4 Rovaniemen kohta 25 M€

MAL -hankekokonaisuudet 30 M€

Tie-, meri- ja rautatieliikenteen ohjausjärjestelmien uusiminen 90 M€

Helsingin ratapihan toiminnallinen parantaminen 100 M€

Imatra-Luumäki kaksoisraide ja ratavälin parantaminen Imatralta Venäjän rajalle, suunnittelu 10 M€

Kaivosyhteyksien ja elinkeinopoliittisten tärkeiden hankkeiden kehittämisestä päätetään erikseen."

4) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja aluekehitysjohtaja Heimo Keränen ovat 14.10.2014 antaneet sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö (STM090:00/2013)

Hallituksen esitys sisältää säännökset sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä, tuottamisesta ja rahoittamisesta sekä erillisen voimaantulon (esitysluonnos ks. www.stm.fi/sote-uudistus). Lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vielä syysistuntokaudella 14.10.2014 päättyvän lausuntokierroksen jälkeen. Esitykseen sisältyvien lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alkupuolella.

Kainuun liitto (kuntayhtymä) on käsitellyt asiaa maakuntahallituksen kokouksessa 22.9.2014 ja 29.9. pidetty Kainuun kuntapäätäjien kokous on evästännyt virastoa antamaan seuraavan lausunnon, joka on jäsenetty lain lukujen mukaan:

Yleiset säännökset ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen sekä tuottaminen

Lain tarkoitus on hyvä. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus etenee tarkoituksen mukaisessa hengessä. Nykyistä laajempi väestöpohja luo edellytykset sosiaali- ja terveystalouden

ten kustannustehokkaaseen ja yhdenvertaiseen järjestämiseen. Järjestämisvastuun ja tuottamisvastuun erottaminen sekä tuottamisvastuun määrittelyminen kuntien ja kuntayhtymien tehtäväksi on perusteltua.

Kainuussa vuosina 2005–2012 toteutetun *hallintokokeilun* ansiosta Kainuussa on lähes 10 vuoden kokemus perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon integraatiosta. Integraation toteutuminen on sote-uudistuksen ja sen vaikuttavuuden kulmakivi. Laajan sosiaali- ja terveydenhuollon integraation tulee toteutua sekä järjestämisvastuussa olevissa sekä sosiaali- ja terveysalueissa että tuottamisvastuussa olevissa kunnissa ja kuntayhtymissä. Tuottamisvastuuta koskevaa 14§:n tulee määrittellä tuottamisvastuu koskemaan kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja palvelut. Em. tehtävät tulee myös yhdenmukaisesti määrittellä lain eri kohdissa (§:t 3, 11 ja 14) ja lain perusteluissa.

Kainuun maakunta on alueellisesti selkeästi rajautuva, laaja ja harvaan asuttu, mutta väestörakenteeltaan sekä kuntakooltaan heterogeeninen maakunta. Alueen monimuotoisuus edellyttää tarpeet hyvin tunnistavia ratkaisuja palvelujen tuottamiseksi maakunnan eri osissa.

Lainsäädännön tulee varmistaa palvelujen (erityisesti lähipalvelut) saatavuus ja saavutettavuus myös harvaan asutulla alueella. Palvelujen yhdenvertaisuus tulee toteuttaa koko sote-alueen tasolla sekä kunnissa huomioiden pitkät etäisyydet palvelujen saatavuudessa (mm. Kainuussa).

Kansalaisten kannalta lähipalvelujen saavutettavuus on ratkaisevassa asemassa uudistuksen onnistumisen kannalta. Lain perusteluissa esitetty määrittely lähipalveluista on oikeaan osuva: Lähipalvelut ovat palveluja, joita väestö käyttää usein ja ainakin osa väestöstä käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin. Kainuun liiton mielestä on tärkeää, että laissa määritellään oikeansuuntaiset kriteerit palvelujen keskittämiseksi. Lain lopullisessa muotoilussa tulee erityisesti varmistaa, että palveluja ei voida keskittää pelkästään kustannustehokkuuden näkökulmasta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että uudessa organisaatiossa tuetaan prosesseja, joilla kehitetään monipuolisia palvelujen tuottamistapoja ja etäpalvelujen laajentamiseksi varmistetaan kattavan laajakaistaverkon rakentaminen koko maahan.

Järjestämisvastuu ja järjestämis päätöksen sisältö on määritelty laissa hyvin. Kainuun liitto pitää erityisen ongelmallisena, että demokraattisessa kunnallisessa päätöksenteossa hyväksytty järjestämis päätös tulisi hyväksyttäväksi sosiaali- ja terveysministeriössä (kuten lakiluonnoksessa ehdotetaan). Lakiluonnos mitätöi demokraattisen päätöksenteon. Liiton näkemyksen mukaan neuvottelumenettely on riittävän vahva keino ohjata järjestämis päätöksiä.

Hallinto

On lähtökohdiltaan oikein, että sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymään ja sen hallintoon sovelletaan mitä kuntalain 10 luvussa säädetään kuntayhtymästä. Päätöksenteossa on säilytettävä ehdottomasti mukana ns. äänileikkuri, vaikka siitä huolimatta yksittäisten (erityisesti Kainuun) kuntien itsemääräämisoikeus esitettyssä hallintomallissa vähenee. Rahoitusvastuu säilyy kunnilla, mutta vaikutus palvelujen järjestämiseen ja tuotta-

miseen muuttuu ylikunnalliseksi.

Kuntayhtymien hallinto perustuu välilliseen demokratiaan, joka heikentää hallinnon demokraattista luonnetta. Vaihtoehtona ja tulevana kehittämisskohteenä lakiluonnoksessa olevalle mallille Kainuussa nähdään, että sosiaali- ja terveysalueen ylin päätöksentekoeelin valitaan suoraan vaaleilla, kuten hyvin onnistuneessa Kainuun hallintokokeilussa tehtiin. Jos kuntayhtymämalli katsotaan perustuslain edellytykset täyttäväksi, on tarpeen harkita yhtymäkokouksen ja hallituksen väliin muodostettavaksi todellista valtaa käyttämään pystyvä elin (kuntalakia tulisi muuttaa).

Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

Kainuun liitto pitää hyvänä, että sosiaali- ja terveysministeriön sekä soite-alueen välisellä neuvottelumenettelyllä on tarkoitus ohjata sosiaali- ja terveysalueen toimintaa palvelurakenteen kehittämisessä sekä edistää ministeriön ja soite-alueen välistä yhteistyötä. Neuvottelujen sisältö ja varsinainen tulostavoite on syytä täsmentää. Asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet palvelujen järjestämiseen liittyvään valmisteluun ja päätöksentekoon on turvattu riittävän hyvin.

Rahoitus

Kunnat osallistuvat soite-alueen kustannusten rahoitukseen soite-alueen vuosittain määrittelemällä kunnan asukasmäärään perustuvalla maksulla, jota on painotettu ikäluokkien perushintojen ja sairastavuuskertoimen mukaisesti. Kuntien maksuosuudet tulevat olemaan niin massiivisia, että ne jatkossa määrittävät keskeiseltä osin myös verotuksen tason kunnissa. Tämä voi johtaa verotuksen kohtuuttomaan kiristymiseen kaikissa Kainuun kunnissa. Lain ajaman uudistuksen kustannusvaikutukset täytyy saada arvioiduksi mahdollisimman pian. Erilaiset alustavat laskelmat osoittavat, että uudistuksen rahoitusmallilla on erittäin suuri merkitys kuntien talouteen ja esitetyltä perustalta soite-uudistus on johtamassa erittäin suuriin tulonsiirtoihin, jotka eivät ole perusteltavissa. Soite-palvelujen järjestämisessä kansalaisten oikeudenmukaisuuden periaate korostuu, koska maksukyky ja avuntarve eivät juurikaan kohtaa.

Olennaista tulevaisuudessa on se, millä perusteella rahoitettavat kustannukset jaetaan soite-alueella, jaetaanko koko alueen kustannuksia kaikille vai jaetaanko alueellisia kustannuksia alueen kuntien kesken – esim. Kainuun pitkällä kehittämistyöllä hankittu kustannustehokkuus ei saa tarkoittaa sitä, että Kainuun kunnat maksavat muiden tehottomuudesta. Tehottomat yksiköt soite-alueella pitäisi saneerata jo sen perustamisvaiheessa.

Kainuun liiton mielestä yliopistollinen tutkimus- ja koulutusvastuu tulee siirtää valtiolle ts. yliopistollisiin toimintoihin kuuluvan rahavirran ei tule jatkossa kulkea kuntien kautta soite-kuntayhtymään ja sieltä yliopistoille. Tällöin tulee huomioida myös sosiaalihuollon tutkimusrahoitustarpeet.

Lain toimeenpanon yhteydessä tulee selvittää kunnan vastuu alijäämistä, joita voi syntyä soite-alueen kuntayhtymään tai tuotantovastuussa olevaan kuntayhtymään. Kunnan mahdollisuus vaikuttaa omalla päätöksenteollaan alijäämän syntyymiseen on todellisuudessa vähäinen.

Lain voimaanpanosta

Jotta uudistus saadaan etenemään aikataulussa, uusien sosiaali- ja terveys-alueiden toimivallan tulisi alkaa jo 1.1.2016. Toimivaltaa tarvitaan, jotta saadaan rakennettua toimivat kokonaisuudet. Tuotantovastuullisten alueiden muodostamiseen tulisi olla tarvittaessa siirtymäaikaa. Siirtymäajan on oltava riittävä, vähintään 4 vuotta. Myös henkilöstön asema on turvattava ainakin liikkeenluovutus tai vastaavan säännösten mukaisesti. Muutostuen on oltava riittävä, ja sitä on osoitettava myös kunnille ja tuotantokuntayhtymille.

Lopuksi kolme tärkeää näkökulmaa

Kainuun liitossa halutaan kiinnittää erityistä huomiota valmistelussa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain seuraaviin seikkoihin:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä on kyse hyvin pitkäjänteisestä ja laajasta uudistuksesta, joka vaikuttaa syvästi koko kunnallisen palvelutuotannon rakenteisiin ja toimintatapoihin – ja pahimmassa tapauksessa tuhoaa tällä hetkellä hyvin toimivia järjestelmiä, kuten pitkään kehitetyn kainuulaisen jo toimivan sote-integraation – ”Kainuun mallin”. Lain valmistelussa tulee, tuottavuuden ja toiminnan tehostamisen näkökulmasta, ottaa huomioon jo nyt hyvin toimivat järjestelmät.
2. Lakiin liittyvänä laajana kysymyksenä Kainuun liitto haluaa ottaa esiin perustuslakiin liittyvät ongelmat, joihin liittyvät ratkaisut jäävät esityksessä epäselviksi: kunnille voidaan antaa tai niiltä voidaan vähentää tehtäviä vain lainsäädännön kautta; kuntien taloudellinen itsenäisyys on suvareeni; miten turvataan aito demokratia ja kansanvaltaisuuden periaate.
3. Uudistuksen rahoitusmallin yksityiskohdilla on suuri merkitys yksittäisen kuntien ja jopa maakuntien talouteen. Lainsäädännössä jää vähälle huomiolle sekä kannustavuus ennaltaehkäisevien palvelujen tuottamisen että palkitsevuus alueella jo saavutettujen tuottavuushyötyjen osalta. Kuntien ja maakuntien ennaltaehkäisevään toimintaan panostamista tulisi voida kannustaa, tukea ja palkita myös tällä lailla. Esimerkiksi Kainuun maakuntaohjelmassa 2014–2017 hyvinvointi ja itsestään huolehtiminen sekä erilainen terveyttä edistävä ennalta ehkäisevä työ on nostettu strategiseksi painopisteeksi. Ennaltaehkäisevät palvelut ovat jatkosakin peruskunnan tehtäviä."

5) Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Rovaniemen, Tornion ja Oulun kaupunkien kaupunginjohtajien ja Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntajohtajien yhteinen kannanotto:

"POHJOIS-SUOMEN MAAKUNTIEN JA KESKUSKAUPUNKIEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISLAIKSI SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Rovaniemen, Tornion ja Oulun kaupunkien kaupunginjohtajat ja Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntajohtajat tuovat yhteisenä kannanottonaan esille seuraavat lakiluonnoksen korjaus- ja tarkennustarpeet.

Kaupunkien ja kuntien maakuntaliittojen mielestä on hyvä, että järjestämislain sisällöistä on löydetty poliittinen yhteisymmärrys. Lakiesityksen keskeiset periaatteet on hyväksyttävissä.

Lain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä, edistää sosiaali- ja terveydenhuollon laatua, varmistaa asiakkaan ja potilaan oikeus hyvään sosiaali- ja terveydenhuoltoon, luoda edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen riittävälle ja yhdenvertaiselle saatavuudelle koko maassa, varmistaa toimiva ja eheä sekä vaikuttava ja kustannustehokas sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne sekä toteuttaa sosiaalihuollon ja terveydenhuollon integraatio sekä vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja alueellisesti ja valtakunnallisesti.

1 luku Yleiset säännökset

Pykälät 1-9 ja kysymykset 7-10

Lain tarkoituksena on toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio sekä vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja alueellisesti ja valtakunnallisesti yhdenvertaisesti eheällä palvelurakenteella (1 §). Lakia sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen, tuottamiseen ja rahoitukseen sekä kehittämiseen ohjaukseen ja valvontaan (2 §). Laaja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio tulee toteutua järjestämisvastuussa olevien sosiaali- ja terveysalueiden lisäksi myös tuottamisvastuussa olevissa kunnissa ja kuntayhtymissä. *Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio toteutuu järjestämisvastuussa olevan sote-alueen tasolla, mutta integraation toteutus tuotantovastuualueella on esitetty liian tulkinnanvaraisesti.*

Lakiesityksen mukaan kunnista muodostuvilla sosiaali- ja terveysalueella sekä tuottamisvastuussa olevalla kunnalla ja kuntayhtymällä on oltava riittävät voimavarat lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toimeenpanoon (4 §). Järjestämispäätöksessä (12 §) määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon laatu ja palvelutaso sekä yhtenäiset käytännöt sosiaali- ja terveysalueella. Yhdenvertainen palvelujen laatu – ja palvelutaso voi nostaa sote-alueella palvelutason nykyistä korkeammalle ja johtaa kustannustason nousun yli kuntien rahoituskyvyn. Uudistuksen *kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi on vaikeaa sekä edellä mainituista syistä että rahoitusmallin keskeneräisyyden vuoksi.*

Lähipalvelu- käsitteen määrittelyssä (5 §) on huomioitu uudenlaiset palvelumallit, kuten sähköiset ja liikkuvat palvelut. Sote-alueen järjestämis päätöksessä on määriteltävä miten lähipalvelujen saatavuus ja saavutettavuus varmistetaan. Lakiehdotuksessa ei suoraan oteta kantaa, kuka päättää palveluverkosta. *Yhdenvertaisten mutta paikalliset olosuhteet huomioon ottavien palvelujen varmistamiseksi sote-alueen tulisi ohjata palveluverkon muodostumista yleisillä kriteereillä mutta ei yksityiskohtaisella palveluverkon määrittelyllä. Valtakunnallisesti keskitettävien palveluiden osalta on perusteltua luoda kansallisesti yhtenäiset kriteerit.*

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuut, tehtävä ja työnjako on lakiesityksessä (8 §) riittävän selkeästi määritelty ja konkretisoidaan alueen kuntien ja muiden tahojen kanssa järjestämispäätöksessä (12 §).

Erityisesti lasten ja perheiden palveluissa, ikäihmisten hyvinvoinnissa ja paljon erilaisia palveluita tarvitsevien kohdalla korostuu kunnan muiden toimialojen kanssa tehtävä horisontaalinen yhteistyö ja konkreettiset toimenpiteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteiden tulee olla yhtenäisiä kuntien strategioiden ja hyvinvointiohjelmien kanssa ja niiden toteutusta tulee arvioida osana kuntien hyvinvointikertomusta. *Sote-alueen ja/tai palvelutuotantoalueen on käytävä säännöllistä vuoropuhelua kuntien kanssa toiminnallisesta yhteistyöstä.* Edustus kunnan poikkihallinnollisessa hyvinvoinnin työryhmässä on välttämätön.

Lakiesityksen mukaan viimekätinen oikeudellinen vastuu lakisääteisten sosiaali- ja terveystalvelujen toteuttamisesta on järjestämisvastuussa olevalla sote-alueella. Vastuu julkisen vallan käytöstä (3 § ja 11 §) sekä työnjaosta sote-alueella ja tuotantoalueella on epäselvästi määritelty. Sitä olisi hyvä tarkentaa osana järjestämis päätöstä.

2 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen

Pykälät 10- 13 ja kysymykset 11- 18

Sosiaali- ja terveystalvee on laadittava joka neljäs vuosi tuottamisvastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella järjestämis päätös (12 §). Lakiesityksessä sote-alueen omistajakuntien rooli järjestämis päätösneuvotteluissa jää epäselväksi. Sosiaali- ja terveystalvelujen rahoitus on kuitenkin kunnilta. *Esitetty menettelytapa järjestämis päätöksen laatimiseksi ilman kuntia ei ole tarkoituksenmukainen. Lakiesitystä tulee muuttaa siten, että neuvottelumenettely kuntien kanssa on selkeästi kirjattu.* Sosiaali- ja terveystalvee ministeriön hyväksyntä sote-alueen järjestämis päätöksestä on liian vahvaa valtion ohjausta. *Sosiaali- ja terveystalvee ministeriön vahva ohjaus tulisi koskea vain useampaa tai kaikkia sote-alueita koskevia yhteneviä linjauksia.*

Pykälissä 13 ja 59 on määritelty sosiaali- ja terveystalvee tehtäväksi mm. sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja asiakas- ja potilastietojen käsittelyn yhteensovittaminen sekä alueellisen kokonaisarkkitehtuurin määrittely sekä asiakas- ja potilastietojen rekisterinpito. Tehtävät ovat perusteltuja sote-alueelle. *Tavoitteena tulee olla kansallisen yhteensopivuuden lisäksi alueelliset yhteiset ICT-ratkaisut ja niiden rakensäminen tulee käynnistää heti valtion tukemana. Lakiesityksessä tulisi määrittellä sote-alueen vastuu arkkitehtuurityön ja tiedonhallinnan kehittämistyön alueellisesta johtamisesta selkeämmin esiin pelkän "yhteensovittamisvastuun" sijaan.* Järjestämisvastuun ja palvelutuotannon vastuiden erottaminen edellyttää että myös sosiaali- ja terveystalveeella tulee olla tietosuojasäädösten estämättä oikeus käyttää palveluihin liittyviä asiakas- ja potilastietoja niiltä osin kun tämä on tarpeen järjestämisvastuuseen kuuluvien tehtävien toteuttamiseksi mukaan lukien toiminnan suunnittelu, seuranta, kehittäminen.

3 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon tuottaminen

Pykälät 14- 18 ja kysymykset 19- 21

Lakiesityksen mukaan tuottamisvastuuseen on kuuluttava ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuol-

lon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena (14 §). Tuottamisvastuun edellytykset on määritelty epäselvästi ja tulkinnanvaraisesti lakiesityksen lisäksi myös sen perusteluosassa. Sosiaali- ja terveydenhuollon eheä ja yhdenvertainen palvelurakenne edellyttää asiakkaan näkökulmasta *perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen tiivistä integraatiota. Integraation toteutumiseksi palvelujen tuottamisvastuussa olevista alueista tulisi tehdä riittävän suuria. Yliopistosairaaloiden asema syntyvässä uudessa järjestelmässä jää lakiluonnoksen pohjalta epäselväksi ja tulisi pikaisesti selkeyttää. Yliopistosairaalan tulisi integroitua tiiviisti palvelutuotannon rakenteisiin.* Yliopistosairaalalla on tärkeä tehtävä koko Pohjois-Suomen alueen erityistason palveluitten tuottamisessa, sekä tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämis- ja innovaatiotoiminnan alueilla. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opetuksen yhteistyö palveluorganisaatioiden kanssa on tärkeä.

Sosiaali- ja terveysalueella voi olla tuottamisvastuuta järjestämispäätöksessä määritellyistä tukipalveluista (15 §). Kuntien ja kuntayhtymien on hankittava ko. tukipalvelut sote-alueelta. *Sote-alueen tulisi tuottaa tukipalveluja vain erityisistä syistä.*

4 luku Hallinto

Pykälät 19- 24 ja kysymykset 19- 24

Nykyiseen toimintamalliin verrattuna päätöksenteko keskittyy ja kapeutuu harvoille luottamushenkilöille. Tosiasiallinen päätöksentekovalta on sote-alueen hallituksella. Pohjois-Pohjanmaalla on hyviä kokemuksia sairaanhoitopiirin omistajaohjauksen koordinaatiotyöryhmän toiminnasta hallituksen tukena omistajakuntien näkemyksen huomioon ottamisessa sairaanhoitopiirin toiminnassa. *Lainsäädännön tulisi mahdollistaa sote-alueen yhtymäkokouksen/ -valtuuston ja hallituksen väliin sijoittuvan kuntien ääntä käyttävän toimielimen/ yhteistyöelimen muodostaminen.*

5 luku Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

Pykälät 25- 32 ja kysymykset 25- 28

Sosiaali- ja terveysalueen on neuvoteltava sosiaali- ja terveysministeriön kanssa vuosittain alueen järjestämisvastuuseen kuuluvien tehtävien ja palveluiden toteuttamisessa (28 §). Sosiaali- ja terveysministeriön ja sote-alueen yhdessä laatimassa asiakirjassa kirjataan järjestämispäätöksen ja sen mahdollisten muutosten hyväksyntä sekä neuvotteluissa sovitut seuraavan vuoden keskeiset tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet. Neuvottelumenettelytapa on tarkoituksenmukainen. *Menettelyä tulisi muuttaa niin, että sosiaali- ja terveysministeriö ei voi yksipuolisesti muuttaa sote-alueen kuntayhtymän järjestämispäätöstä. Järjestämispäätöksen muutokset ja niiden hyväksyntä tulee olla sote-alueen kuntayhtymällä.*

Sote-alueen ja tuottamisvastuussa olevan kunnan ja kuntayhtymän välillä sovelletaan tulosohjausta (29 §). Tulosohjausmenettelytapa on perusteltua toiminnan ja talouden tehokkuuden sekä tuottavuuden saavuttamiseksi. Tulosohjaukseen tulisi *laatia kansallinen ohjeistus* ja sen tulisi sisältää kannustavia elementtejä.

Sosiaali- ja terveysalue vastaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä ja päättää yhtenäisestä kehittämisrakenteesta alueellaan sekä tuottamisvastuussa olevissa kunnissa ja kuntayhtymissä (32 §). *Sote-alueelle tulisi integroida kehittämistehtävän tueksi nykyisten perusterveydenhuollon yksikköjen ja sosiaalialan osaamiskeskusten ja Kaste-aluejohtoryhmien toiminta mahdollistaen kuitenkin tuotanto-alueiden toimintaa palveleva tutkimus- ja kehittämistoiminta.*

Yliopistotasoinen terveyden tutkimuksen rahoitus (41 §) valtion rahoituksen pitäisi kohdistua myös sosiaalihuollon tutkimukseen, mutta sen ei pitäisi kaventaa terveydenhuollon tutkimusrahoitusta.

6 luku Rahoitus

Pykälät 33–46 ja kysymykset 29- 34

Kunnat osallistuisivat kustannusten rahoitukseen kunnan asukasmäärään perustuvalla maksulla, jota on painotettu kuntien peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa käytettävien ikäluokkien perushintojen sekä sairastavuuskertoimen mukaisesti (33 §). *Lakia ja sen perusteluita tulee tarkentaa määrittelemällä esitetty valtionosuudesta annetun lain 6 §:ssä ikäluokkien perushintojen perusteella määräytyvä ikärakenneosa koskemaan vain ikäryhmien sote-määräytymisperustetta.*

Lakiluonnos sisältää mahdollisuuden muiden laskennallisten tekijöiden ja lisäosien määräytymisperusteiden käyttämisestä kuntien rahoituksen perusteina (33 §). Lakiluonnoksen kyseinen määrittely on erityisen tärkeä Pohjois-Suomen erittäin heterogeenisessä toimintaympäristössä. *Laskennallisten tekijöiden ja lisäosien määräytymisperusteiden käyttämisestä kuntien rahoituksen perusteina tulee täsmentää.* Lisäosien merkitys on pitkien etäisyyksien Pohjois-Suomessa huomattava. Viisitoista eniten syrjäisyyttä saavaa kuntaa ovat kaikki Pohjois-Suomen tulevan sosiaali- ja terveysalueella. Syrjäisyys vaikuttaa merkittävästi palveluiden järjestämisen ja tuottamisen kustannuksiin, ja on siitä johtuen keskeinen ja huomioon otettava tekijä määriteltäessä sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien rahoitusosuuksia. Kunnan saaman sote-palveluihin tarkoitetun valtionosuuden tulisi siirtyä edelleen sote-alueelle samoilla perusteilla ja yhtä suurena kuin ao. kunta on sen saanutkin.

Korvaus tuottamisvastuusta tulisi lähtökohtaisesti määräytyä *samoin perustein kuin kuntien rahoitus sosiaali- ja terveysalueelle määräytyy.* Tällöin tuottamisvastuussa olevalle yhteisöllä olisi vapaus ja kannuste kehittää omaa toimintaansa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen rinnalla pyrittävä kehittämään kestävä rahoitusjärjestelmä, joka tukee sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden uudistamista, palveluiden vaikuttavaa ja tehokasta tuottamista sekä mahdollistaa asiakkaiden valinnanvapauden sosiaali- ja terveyspalveluissa. Parlamentaarisesti asetettu sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavarahoituksen purkua selvittelevän työryhmän tulokset tulisi olla hyödynnettävissä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain toimeenpanossa mahdollisimman pian.

Voimaanpanolaki

Pykälät 1-14 ja kysymykset 37- 43

Voimaanpanolaissa (12 §) esitetty aluehallintovirastojen rooli ennen sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymän perustamista toimeenpanoa tukevien henkilöiden palkkaamisessa jää irralliseksi suhteessa kaupunkien ja kuntien suorittamaa lain toimeenpanon kokonaisvalmistelua. Tuki tulisi olla kanavoida sote-alueiden sopimille valisteluorganisaatioille jo ennen kuntayhtymien perustamista.

Lakiesityksen mukaan henkilöt siirtyvät tuottamisvastuussa olevan kunnan tai kuntayhtymän palvelukseen liikkeenluovutuksella (8 §) ilman irtisanomissuojaa. Periaate on tarpeellinen ja hyvä kirjata järjestämislakiin. Sote-uudistuksen toteuttaminen tuo mukanaan tilanteita, joissa henkilöstön työnantaja muuttuu. Nämä tilanteet aiheuttavat kunta-alalle usealle vuodelle ulottuvan palkkojen ja muiden palvelussuhteen ehtojen harmonisointitarpeen. *Harmonisoinnin vuoksi järjestämislakiin tarvitaan erityissäännös, jossa todetaan, että työnantajayhteenliittymistä tai vaihdokista johtuvat palkkaerot ovat hyväksyttävä syy poiketa samapalkkausperiaatteesta.*

Lakiehdotuksessa on määritelty hyvin omaisuusjärjestelyt (9 §), jotka liittyvät kiinteistöihin, rakennuksiin ja niiden laitteisiin, koneisiin ja kalusteisiin. *Kunnilla ja kuntayhtymillä on yleisesti erityisesti tukipalveluja (ICT, talous- ja henkilöstöhallinto, laboratorion palvelut jne.) tarjoavia osakeyhtiöitä, joilla useilla on myös in-house asema. Näiden omistusjärjestelyt tulee Voimaanpanolaissa määritellä ja huomioida mahdollinen vaikutus varainsiirtoverolain väliaikaiseen muuttamiseen.*

Voimaanpanolaissa esitetty sote-alueen käynnistymisen (4 §) aikataulu on tiukka, mutta mahdollinen mikäli lakiesitys hyväksytään sovitussa aikataulussa. *Palvelutuotantoalueiden käynnistyminen vuoden 2017 alussa (6 §) on kireä. Henkilöstön mukaanotto suunnitteluun on turvattava. Poikkeuksellisesti tulee mahdollistaa siirtymäaika esimerkiksi vuoden 2020 riittävän kokoisten palvelutuotantoalueiden rakentamiseksi.*

Sote-alueelle tulisi mahdollistaa päätöksentekovaltuudet palvelutuotanto-alueilla suunniteltuihin investointeihin jo ennen vuotta 2017. Heti lain voimaan tullessa tulisi kriittisesti arvioida ja alistaa laajemman yhteisen arvioinnin alle suunnitelmat sosiaali- ja terveyspalvelujen uudisinvestoinneista ja muista kalliista hankinnoista.

Matti Pennanen, kaupunginjohtaja, Oulu
Sinikka Salo, apulaiskaupunginjohtaja, Oulu
Antti Isotalus, kaupunginjohtaja, Kokkola
Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja, Rovaniemi
Raimo Ronkainen, kaupunginjohtaja, Tornio
Tero Nissinen, kaupunginjohtaja, Kemi
Jari Tolonen, kaupunginjohtaja, Kajaani
Pauli Harju, maakuntajohtaja, Pohjois-Pohjanmaa
Jukka Ylikarjula, maakuntajohtaja, Keski-Pohjanmaa
Pentti Malinen, maakuntajohtaja, Kainuu"

6) Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kannanotto 21.10.14:
Kansalliset ohjelmat on tarkoitettu koko maahan, kaikille

maakunnille

"Työ- ja elinkeinoministeriö (ylijohdaja Tuija Oivo ja työmarkkinaneuvos Teija Felt) on lähettänyt alueellisille toimijoille kirjeen, jossa kerrotaan Suomen rakennerahasto-ohjelman TL 3:n Nuorisotakuun toimenpidekonaisuuden valtakunnalliseen osioon kuuluvan Ohjaamo-toiminnan pilotihankkeiden käynnistämisestä. Ohjaamo-toiminnan tavoitteena on vailla koulutuspaikkaa olevien nuorten opiskeluun hakeutumisen tukeminen ja keskeyttämisvaarassa olevien tai jo keskeyttäneiden nuorten koulutuspolulle uudelleen saattaminen. Toiminta on Pohjois-Suomen kannalta erittäin tärkeää, koska kolmessa pohjoisimmassa maakunnassa nuorisotyöttömyysasteet ovat maan korkeimmat (22,6-25,3%).

Kirjeen mukaan "valtakunnallisesta osiosta rahoitettavien hankkeiden valinnassa huomioidaan *alueosoiden ESR-määrärahojen jakautuminen* sekä ohjauspalveluja tarvitsevien nuorten määrä." Näillä perusteilla Lappi, Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Karjala suljetaan valtakunnallisen rahoituksen ulkopuolelle ja näiden alueiden Ohjaamo-hankkeiden rahoitus määrätään rahoitettavaksi alueosiosta.

Pohjois-Suomen neuvottelukunta paheksuu syvästi TEM:n aikeita romuttaa hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän tekemä päätös rakennerahastovarojen alueellisesta suuntaamisesta ja samalla hylätä idea aidosti valtakunnallisista ohjelmaosioista. Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä, Halke päätti 22.1.2014 pitkän ja perusteellisen valmistelun jälkeen rakennerahastovarojen alueellisesta kohdentumisesta. Jako perustuu rakennerahastosäädöksiin, EU:n komission alueiden rahanjaossa käyttämiin jakokriteereihin ja alueiden tarpeisiin. Valtakunnalliset osiot on tarkoitettu nimensä mukaan valtakunnalliseen toimintaan, kaikkien alueiden haettavaksi ja käyttöön. Alueosoiden rahoituksen määrä ei missään tapauksessa voi olla valtakunnallisen rahoituksen saamisen kriteeri tai este. Tällä perusteellahan Pohjois-Suomen maakunnat voitaisiin sulkea kaikista valtakunnallisista toimista pois!

Pohjois-Suomen neuvottelukunta epäilee myös, ettei yhdellä TEM:n osastolla ole toimivaltaa päättää valtakunnalliseksi tarkoitettun määrärahan muuttamisesta aluekohtaiseksi. Tällaiset asiat kuuluvat poliittisen päätöksenteon piiriin. Ainakaan tällaisten rahoitusmallien kehittäminen ei rakenna luottamusta ja hyvää yhteistyötä ministeriön ja alueiden välille.

Ohjaamo-toiminnan tapauksessa hyväksyttävä rahoituskriteeri olisi Pohjois-Suomen neuvottelukunnan mielestä esim. nuorisotyöttömyysaste. Rahoitusta tulee aina suunnata rahoitettavan toimen kannalta relevantteihin kriteereihin.

TEM:n työllisyys- ja yrittäjyysosasto ylittää toimivaltansa ainakin siinä, että se määrää edellä mainituissa kolmessa maakunnassa Ohjaamo-pilotit rahoitettaviksi alueosioista. *Aluekehityslain 28§:n mukaan hyväksyessään Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman Maakunnanyhteistyöryhmä päättää alueellisen rahoituksen suuntaamisesta.* TEM:n tulee kunnioittaa tätä lain pykälää ja yhteistyöryhmille tulee antaa työrauha. Valtakunnallisia ohjelmia ei saa käyttää alueellisen ohjelmatyön ohjailuvälineinä. Valtakunnallisten ja alueellisten ohjelmaosoiden yhteensovittamistarpeista tulee neuvotellen etsiä sopivia ratkaisuja.

Pohjois-Suomen neuvottelukunta vaatii työ- ja elinkeinoministeriötä vetämään rahoitusesityksensä välittömästi pois ja kohtelemaan valtakunnallisissa ohjelmaosioissa maakuntia tasapuolisesti. Mikäli näin ei tehdä, näkee neuvottelukunta koko rahoituksen alueellista jakamista koskeneen pitkän ja vaikean valmisteluprosessin olleen kallista ja hukkaan heitettyä työtä."

Lisätietoja lausunnoista nro 1-2 antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh. 044 710 0864 ja lausunnoista nro 3-6 maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, ettei viranhaltijapäätöksiä ja pöytäkirjoihin merkittyjä päätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Talousarvion toteutuma 1-10/2014

MH § 121

Kainuun liiton talousarvion toimintatuottojen toteutuma 20.10.2014 on 83,8 % ja toimintakulujen toteutuma 80,9 % kun tasaisen kulutuksen toteutuma 1-10/2014 olisi 83,3 %. Tuloslaskelma näyttää 105 630 €.

Myyntituotoissa kuntien maksuosuudet ovat toteutuneet melko täsmällisesti. EAKR-ohjelman ja Itä-Suomen ohjelmakoordinaation kaikkia tukia ei ole vielä haettu maksuun ja lisäksi päättyneen Kainuu Helsingissä -hankkeen loppumaksatus on vasta tulossa.

Henkilöstökulut ovat toteutuneet 81,7 %:sesti, palvelujen ostot 93,6 %:sesti, aineet, tarvikkeet ja tavarat 24,4 %:sesti sekä vuokrat 51,6 %:sesti. Koska lokakuuta on kirjanpitolistauksen ottohetkellä jäljellä vielä 1/3, niin kustannuksia kirjaantuu tälle kuukaudelle vielä lisää.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi talousarvion toteutumisen.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Talous- ja toimintasuunnitelma 2015 - 2017 ja talousarvio 2015

MH § 122

Kainuun liiton vuoden 2015 toimintasuunnitelmaa ja talousarviota on käsitelty Kainuun kuntaneuvottelussa 27.8.2014. Liiton talousarvio-ehdotus perustuu kuntaneuvottelussa hyväksytyyn raamiin. Liiton alustavaa toimintasuunnitelmaa käsiteltiin myös kuntakierroksilla touko-kesäkuussa. Toimintasuunnitelmaa on viimeistely liiton vastualueilla ja johtoryhmässä sekä henkilökuntakokouksessa yhteistoimintalain mukaisesti 15.10.2014. Kainuun liiton toiminta- ja taloussuunnitelman painopisteet ja keskeiset linjaukset on johdettu maakuntavaltuuston hyväksymästä Kainuu-ohjelmasta sekä siinä on huomioitu eri sidosryhmien antama palaute mm. kuntakierrokselta ja tarkastuslautakunnalta.

Liiton talousarvion loppusumma ja samalla kuntien maksuosuuksien yhteissumma on 2 558 336 euroa. Maksuosuus jakaantuu kuntien kesken vuoden 2013 asukasluvun mukaisessa suhteessa.

Kainuun liiton talous- ja toimintasuunnitelma 2015 - 2017 ja talousarvio 2015 on erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 1

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai hallintopäällikkö Harri Turkulainen, p. 044 7100 866 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käy talous- ja toimintasuunnitelmasta 2015 – 2017 ja talousarviosta 2015 lähetekeskustelun. Maakuntahallitus hyväksyy liiton toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksen maakuntavaltuustolle seuraavassa kokouksessaan.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Takauksen myöntäminen Juminkeko-säätiölle

MH § 123

Juminkeko-säätiö Kuhmossa toteuttaa parhaillaan kahta edellisen ohjelmakauden Karjala ENPI CBC -ohjelmasta rahoitettua hanketta. Nämä kaksi hanketta - ECHO, Ethno-Cultural and Heritage Organisations sekä OMK, The Ontrei Malinen's Kantele Tourist Route - ovat loppusuoralla, mutta viimeiset maksuerät Juminkeko-säätiö saa vasta hankkeiden päätyttyä ja loppuraportin tultua hyväksytyksi hallintoviranomaisessa (=Pohjois-Pohjanmaan liitossa).

Juminkeko säätiö on esittänyt Kainuun liitolle mahdollisuutta avustaa säätiön toteuttamien ENPI-ohjelmahankkeiden aiheuttaman väliaikaisrahoitukseen tarvittavan lainan järjestämisessä. Kuhmon Osuuspankki on valmis myöntämään lainan, jos säätiöllä on lainalle takaa-ja. Takaus olisi voimassa siihen asti, kunnes säätiö saa ENPI-ohjelman hallintoviranomaiselta hankkeiden viimeiset maksuerät ja maksaa lainana takaisin pankille eli enintään 30.6.2015 saakka, mihin mennessä ENPI-ohjelma sulkeutuu.

Väliaikaisrahoituksen tarve syntyy ENPI-hankkeissa noudatettavasta maksatuskäytännöstä, jossa viimeinen maksatus (suuruudeltaan 20 %) tapahtuu vasta hankkeitten päättymisen jälkeen. Se aiheuttaa suurissa hankkeissa väliaikaisen likviditeettiongelman kaikille hanketoteuttajille. Juminkeko-säätiön tapauksessa jälkikäteen suoritettava loppumaksatus OMK-hankkeessa on 123 598 euroa ja ECHO-hankkeessa 176 400 euroa eli yhteensä 298 198 euroa. Tämän vuoksi säätiö on, jotta se voisi toteuttaa hankkeet loppuun hankesuunnitelmien mukaisesti, arvioinut em. loppusumman mukaisen lainan eli 290 000 euroa.

Juminkeko-säätiön hallitus on ennakoinut lainatarpeen pyytämällä mainitun 290 000 euron lainan takausta Kuhmon kaupungilta. Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa kesällä 2014, mutta se ei kaupunginvaltuuston tekemän linjauksen mukaisesti voi myöntää takauksia yrityksille tai yhteisöille. Kuhmon kaupungin johdon kanssa käydyssä neuvottelussa 17.10.2014 asia on todettu olevan Kuhmon kaupungin osalta käsitelty ja kaupunki toivoo Kainuun liitolta myönteistä ratkaisua takauskysymykseen. Neuvotteluun liittyen Juminkeko-säätiö on toimittanut Kainuun liitolle tilinpäätös- ja toimintakertomustiedot, joiden mukaan säätiön talous on kunnossa.

Säätiön mukaan laina on sille riskitön, koska loppumaksatukset kattavat lainan suuruuden. Säätiön antaman tiedon mukaan hankkeita on toteutettu ENPI-ohjelman hallintoviranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti ja otettu huomioon, ettei ei-hyväksyttäviä kuluja sisälly loppumaksatukseen haettaviin kustannuksiin. Riski sille, että hallintoviranomainen ei hyväksy kaikkia hankkeen maksatushakemusten mukaisia kuluja, on kuitenkin aina olemassa.

Kainuun liitto on katsonut, ettei se kuitenkaan voi ottaa vastatakseen Juminkeko-säätiön hanketoiminnassa mahdollisesti olevista rahoitusriskeistä. Tämän vuoksi säätiö esitti Kainuun liitolle keskinäistä sopimusta siitä, että jos ENPI-ohjelman hallintoviranomainen ei hyväksy kaikkia hankkeiden kustannuksia tukikelpoisiksi ja sen seurauksena viimeiset maksatuserät jäävät alle haetun lainan suuruuden, niin säätiö sitoutuu itse vastaamaan näistä kuluista, niin ettei takaus aiheuta Kainuun liitolle minkäänlaista taloudellista riskiä. Juminkeko-säätiö on omalta puoleltaan sopimuksen asiasta jo allekirjoittanut.

Väliaikaisrahoituksen takaaminen Kainuun liitto on nähnyt mahdolliseksi, koska sen avulla voidaan varmistaa kainuulaisen hanketoimijan toteuttaman hankkeen suunnitelman mukainen toteutusta ja varmistaa osaltaan sen toimintakyky hanketoimijana myös jatkossa. Kuhmon kaupungin lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö on kirjallisella lausunnolla puoltanut väliaikaisrahoituksen järjestämistä. Suomen Kulttuurirahasto on tukenut Juminkeon ECHO-hanketta antamalla 100 000 euron apurahan sen omarahoitussuudeksi. Kulttuurirahaston ja OKM:n edustajat näkevät Juminkeon ENPI-hankkeiden toteuttamisen loppuun asti erittäin tärkeäksi Suomen ja Karjalan tasavallan suhteiden kannalta ja maiden välisen kulttuurimatkailun kehittämiseksi (tapaaminen 8.10.2014).

Kainuun liitto ei toivo, että väliaikaisrahoituksen puuttumisen takia Juminkeko-säätiö joutuisi tilanteeseen, jossa se joutuu keskeyttämään hankkeiden toteutuksen, jolloin riskinä on paitsi hankkeen tulosten ja vaikutusten vaarantuminen myös kainuulaisen hanketoimijan luotettavuuden vaarantuminen hanketoimijana. Vuosi 2015 on Kalevalan 180-juhlavuosi ja Juminkeon toiminnan 30. juhlavuosi. Juminkeolta odotetaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti näyttävää toimintaa juhlavuodelta.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus myöntää takauksen Juminkeko-säätiölle sen Kuhmon Osuuspankista hakemalle 290 000 euron suuruiselle lainalle säätiön kanssa sovitulla ehdolla, että säätiö ottaa kokonaisuudessaan kannettavakseen sen riskin, että säätiö ei saisi hankkeen kuluja täysimääräisinä loppumaksatuksessa.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Anneli Kinnunen poistui kokouksesta esteellisenä (yhteisöjääviys) tämän asian käsittelyn ajaksi.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Maakuntahallituksen työskentelyn arviointi

MH § 124

Maakuntahallitus hyväksyi kokouksessaan 17.6.2013 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Maakunnan eri toimielinten tehtäviä, vastuita ja toimintatapoja käsittelevässä luvussa säädetään niiden työskentelyn arvioinnista. Ohjeen mukaan maakuntavaltuusto ja maakuntahallitus arvioivat työskentelyään, sen johtamista ja suoriutumistaan kerran valtuustokaudessa.

Oman työn arviointi on jatkuvaa työtä. Säännöllisesti tehtävällä arvioinnilla saadaan nopeammin esille poikkeamat asetetuista tavoitteista ja suunnattua kehittämistoimenpiteet esille nousseisiin asioihin. Sen vuoksi toimielinten on tarkoituksenmukaista tehdä oman työnsä arviointia useammin kuin mitä sisäisen valvonnan ohjeessa sanotaan. Arviointia voidaan tehdä myös kevyemmällä formaatilla kuin laajoilla kyselylomakkeilla tai haastattelukierroksilla.

Maakuntavaltuusto ja maakuntahallitus ovat toimielimiä, joissa päätöksenteko tapahtuu kollegiaalisesti. Tämän vuoksi vuotuinen työskentelyn arviointi tulisi suorittaa toimielimessä avoimena keskusteluna ja palautteenantotilaisuutena, jonka keskeiset tulokset tulee dokumentoida.

Liitteenä arviointilomake:

Liite nro: 1

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus tekee oman arvioinnin toiminnastaan tällä valtuustokaudella joulukuussa 2014 ja tulokset käsitellään maakuntahallituksen tammikuun kokouksessa.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Maakuntahallituksen jäsenten valinta

MH § 125

Kainuun liiton perussopimuksen 14 §:n mukaan kuntayhtymällä on hallitus, josta käytetään nimitystä Kainuun maakuntahallitus.

Maakuntahallitukseen kuuluu kolmetoista (13) jäsentä. Kajaanista on vähintään neljä (4) jäsentä ja muista jäsenkunnista on kustakin vähintään yksi (1) jäsen. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Kainuun liiton hallintosäännön 25 §:n 2. momentin mukaan maakuntavaltuusto nimeää maakuntahallituksen jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Maakuntahallitusta valittaessa noudatetaan kunnallisvaalien suhteellisuusperiaatetta.

Valinnassa tulee noudattaa tasa-arvolain määräyksiä.

Kainuun liiton perussopimuksen 14 §:n 3. momentin mukaan maakuntahallituksen toimikauden pituus on neljä vuotta, ellei maakuntavaltuusto ole siitä muuta päättänyt. Maakuntavaltuusto päätti 11.2.2013 § 7, että maakuntahallituksen toimikausi on kaksi vuotta (2013-2014).

Maakuntavaltuusto valitsi 11.2.2013 § 8 maakuntahallituksen puheenjohtajan lisäksi kaksi (2) varapuheenjohtajaa.

Lisätietoja asiasta antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se valitsee toimikaudelle 2015-2016 maakuntahallituksen jäsenet, näiden henkilökohtaiset varajäsenet sekä nimeää maakuntahallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) varajäsenen vaihtuminen / Akava ry

149/18.184/2013

MH § 126

Akava ry on 26.9.2014 lähettämällään kirjeellä esittänyt, että Kainuun maakunnan yhteistyöryhmään nimettäisiin Akavan edustajana varajäseneksi Simo Moisio Agronomiliitosta Esko Pääskylän tilalle.

Maakuntahallitus on kokouksessaan 22.9.2014 § 114 myöntänyt eron Esko Pääskylälle maakunnan yhteistyöryhmän varajäsenyydestä ja samalla nimennyt hänet MYR:n asiantuntijajäseneksi.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus valitsee maakunnan yhteistyöryhmään (MYR) Akava ry:n varajäseneksi Simo Moisio.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Itä- ja Pohjois-Suomen osallistuminen NSPA-verkoston OECD-tutkimukseen

MH § 127

NSPA-verkosto keskusteli OECD:ltä tilattavasta tutkimuksesta ohjausryhmän kokouksessaan 9.10.2014. Kaikki mukana olevat alueet olivat muutamaa norjalaista aluetta lukuun ottamatta jo tehneet periaatepäätöksen mukaan lähdöstä. Lopullisten kustannusten taso selviää, kun norjalaisten mukaan lähtö saadaan varmistettua. Joka tapauksessa tavoite on, että NSPA voisi ilmoittaa OECD:lle sitovasti tutkimuksen toteuttamisesta jo seuraavassa NSPA-foorumissa Boddössä 4. - 5.11.2014.

Tämä NSPA-verkostolle tehtävä tutkimus on koko verkostolle erittäin tärkeä työkalu, kun alamme puolustamaan harvan asutuksen erilliskorvauksen tasoa tulevalla ohjelmakaudella. Edellisiä ohjelmakausia varten on työstetty vastaavia tutkimuksia ja ne ovat olleet keskeisessä roolissa komission suopeissa esityksissä harvan asutuksen rahoituksesta.

OECD on kehittänyt alueellisen tutkimuksen mallin, jossa alueille tarjotaan riippumatonta ja kansainvälisesti arvostettua analyysiä keskeisistä kehitystrendeistä, haasteista ja mahdollisuuksista. Tutkimuksen myötä saamme myös politiikka-, strategia-, suunnittelu-, hallinto- ja resurssien allokointisuosituksia.

OECD:n tutkimuksen hinta on alustavan tarjouksen mukaan 423 300 euroa. Se jaetaan kaikkien 14 NSPA-maakunnan kesken. Suomen osuus olisi 211 650 euroa. Lisäksi kustannuksia aiheuttaa tutkimuksen tekoon liittyvät tiedonkeruumatkat ja niiden tilaisuudet, hankkeeseen osallistuvien matkakulut, kunkin maakunnan yhteyshenkilön kulut, kansallisen yhteyshenkilön kulut ja tutkimukseen liittyvien tilaisuuksien kustannukset.

Kustannukset jakautuvat vähintään kahden vuoden ajalle.

Jokaisen maakunnan tulee sitoutua seuraaviin:

- Maakunnat maksavat tutkimuksen väkiluvun suhteessa.
- Kukin maakunta nimittää yhteyshenkilön, joka myös tuottaa tutkimuksen alkuvaiheessa englanninkielisen taustaraportin OECD:n käyttöön. Lisäksi yhteyshenkilö kasaa maakunnallisen tiimin keskeisistä toimijoista.
- Kussakin maassa nimetään kansallinen yhteyshenkilö, joka tukee OECD:n työskentelyä. Järkevintä on, että yksi maakunnallisista yhteyshenkilöistä toimii Suomen yhteyshenkilönä.

Prosessi kestää noin 18-24 kuukautta.

Maakuntahallitus

§ 127

27.10.2014

OECD:n laskuttamat kustannukset maakunnittain (väkilukuun pohjaava % -osuus tarkistettava)

Pohjois-Pohjanmaa 30,76% 65 103 euroa

Pohjois-Savo 19,06% 40 340 euroa

Lappi 14,10% 29 842 euroa

Pohjois-Karjala 12,75% 26 985 euroa

Etelä-Savo 11,82% 25 018 euroa

Kainuu 6,25% 13 229 euroa

Keski-Pohjanmaa 5,26% 11 133 euroa

Lisätietoja antaa aluekehitysasiantuntija Jouni Ponnikas, p. 040 574 0804 tai maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy osaltaan osallistumisen NSPA verkoston OECD-tutkimukseen edellyttäen, että muutkin liitot tekevät vastaavan hyväksymispäätöksen.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Tuulivoimakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkistus

MH § 128

Kainuun Tuulivoimamaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyväksytty 19.08.2013 (MH 120 §). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on tarpeen tarkistaa ja päivittää ajantasaiseksi, sillä laadittavana olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa käsiteltävät asiat, tausta-aineistot ja laatimisaikataulu ovat täsmentyneet.

Kainuun liiton alueidenkäyttö -tulosityksikkö on valmistellut osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tarvittavat muutokset.

Tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma esitellään kokouksessa.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 2

Lisätietoja asiasta antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puhelin 044 710 0864 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ehdotetut tarkistukset erillisliitteen mukaisesti. Maakuntahallitus antaa alueidenkäyttö -tulosityksikölle valtuudet tehdä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ns. stilistiset tarkistukset ja korjaukset ennen sen julkistamista.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kannanotto maakuntien tulevaisuudesta seuraavan hallitusohjelman valmistelutyöhön

MH § 129

Suomen maakuntahallitusten puheenjohtajat ja maakuntajohtajat ovat valmistelleet viime vuodesta lähtien yhteistä kantaa maakunta- ja laajemmin koko aluehallinnon uudistamiseksi osana tulevan hallituksen ohjelmaa. Yhteisistä linjauksista annettiin ensimmäinen kannanotto joulukuussa 2013. Kyseinen kannanotto on ollut pohjana mm. maakunnan liittojen kannanotoille meneillään olevan valtion keskus- ja aluehallinnon uudistushankkeen (VIRSU-hanke) suuntaan käydyssä keskustelussa. Maakuntien liittojen yhteistä valmistelutyötä on kuluvana vuonna jatkanut asetettu työryhmä, jonka sihteerinä on toiminut Kuntaliiton maakunta-asiamies Ulla Karvo.

Asian valmisteluun liittyen Kuntaliitto on lähettänyt maakuntien liitoille seuraavan sisältöisen lausuntopyyntön: "Maakuntahallitusten puheenjohtajat ja maakuntajohtajat päättivät kokouksessaan 9.9.2014, että maakuntien tulevaisuudesta valmisteltu näkemys lähetetään lausunnolle maakuntiin. Oheiseen kokouksessa hyväksytyyn versioon on lisätty ko. kokouksessa esiin nostetut painotukset. Pyydän toimittamaan liittonne lausunnot allekirjoittaneelle 15.11.2014 mennessä. Työvaliokunta valmistelee kannanoton loppuun saatuaan lausunnot. Ulla Karvo"

Lausunnolla oleva 1.10.2014 päivätty luonnos on alla olevan mukainen ja se on otsikoitu:

"MAAKUNTIEN LIITTOJEN JA HALLITUSTEN PUHEENJOHTAJIEN KANNANOTTO MAAKUNTIEN TULEVAISUUDESTA SEURAAVAN HALLITUSOHJELMAN VALMISTELUTYÖHÖN

Eurooppalaisittain ottaen ei ole olemassa yhtenäistä kunta- ja alue-mallia. Olennainen yhteinen tekijä on kuitenkin se, että kansalaisten kannalta tärkeät asiat päätetään vaaleilla valituissa toimielimissä tai vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden toimesta. Alueellisen demokratian puiteasiakirja (2009) painottaa subsidiariteettiperiaatetta, eli päätösten tekemistä niin lähellä kansalaista kuin se asian luonteen huomioiden on mahdollista. Valitettavasti taloudellisesti tiukkoina aikoina on kuitenkin taipumusta keskittää asioiden hallinnointia keskushallinnolle; keskushallinnon ajatellaan kykenevän alueellisia toimijoita paremmin määräämään vähenevistä resursseista.

Valtion aluehallintoa uudistettiin vuoden 2010 alusta. Samassa yhteydessä linjattiin, että maakuntien roolia vahvistettaisiin. Kuluvalla vaalikaudella (2011-2015) laadittiin selonteko valtion aluehallintouudistuksen täytäntöönpanosta. Kyseisessä selonteossa ei kiinnitetty juurikaan huomiota maakuntien asemaan. Kuitenkin aluehallintoa tu-

lisi tarkastella kokonaisuutena, jotta voitaisiin nähdä koko välipor-
taan hallinnon kehittämisen mahdollisuudet.

Aluehallinnon kokonaisuuden tarkastelu on tarpeen, jotta vähenevil-
lä resursseilla on mahdollista toteuttaa kansalaisten yhdenvertaisuus-
den takaava ja alueellista kasvua sekä hyvinvointia vahvistava hal-
lintomalli.

Kuluvan vaalikauden aikana tavoiteltu kuntarakenneuudistus perus-
tui vahvoihin peruskuntiin. Uudistus ei edennyt tarkoitetulla tavalla.
Maakuntien liittojen mielestä Suomi tarvitsee nykyistä vahvempiin
kuntayksiköihin perustuvan kunnallisen itsehallinnon lisäksi myös
selkeämmän ja yksinkertaisemmän, maakunnista muodostuvan kan-
sanvaltaisen aluehallinnon. Alueiden tuntemus omista vahvuuksis-
taan antaa parhaan perustan alueiden kehittämiseksi kansanvaltai-
sen aluehallinnon pohjalta.

Maakuntien liittojen näkemyksen mukaan on välttämätöntä, että yli-
kunnallisesta aluekehityksestä, aluesuunnittelusta, Suomen eri
alueiden edunvalvonnasta ja kansainvälisistä suhteista vastaa kun-
nalliseen kansanvaltaan pohjautuva elin. Tämä toimitin voisi vasta-
ta myös yhtä kuntaa suuremmista, laajaa väestöpohjaa vaativista
palveluista (esim. sote -suunnittelu, pelastustoimi, koulutuksen alue-
tason tehtävät). **Perustuslain 121 §:n 4 momentin mukaisesti
kuntia suurempien alueiden itsehallinnosta säädetään lailla.** Uu-
della aluehallinnolla tulee olla riittävä väestö- ja taloudellinen perusta
vastata lisätoimivallan mukaisista tehtävistä. Hallinnon rajoihin tulee
kaiken kaikkiaan kiinnittää huomiota, jotta maa ei olisi pilkottu erilai-
siin alueisiin eri hallintosektoreiden mukaan. Kansalaisten näkökul-
masta yhtenevät sektorikohtaiset hallinnonrajat auttavat hahmotta-
maan yhteisiä toimintoja ja tuo niille uskottavuutta.

**Uudistuksen tulisi perustua maakuntien tahtoon ja luontaiseen
yhteistyöhön.** Aluehallintoa kokonaisuutena uudistettaessa on jär-
kevää tehdä tarkastelu tehtävien määrittelyn pohjalta, jolloin on
mahdollista kartoittaa maakuntien lukumäärää. Tällöin on kuitenkin
säilytettävä tarpeellinen ja kattava toimipisteverkosto.

Tehtävistä esimerkiksi maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelui-
den ja elinkeinojen eli ns. MALPE -järjestelmien suunnittelu ja toteu-
tus edellyttää laajempaa pohjaa kuin kunta - tai edes vahva perus-
kunta. Tämän vuoksi on selvitettävä mahdollisuus selkeään hallin-
non kolmiportaisuuden toteuttamiseen; valtio, alueet ja kunnat, joi-
den kesken toimivalta, vastuu ja resurssit on selkeästi määritelty.
Tarkastelun tulee lähteä tehtävämäärittelystä käsin ja maakunnat
ovat valmiita tehtäviensä ja toimivaltansa kartuttamiseen. Tarkastelu
ei voi keskittyä vain valtion aluehallinto-organisaatioon, sen ja kun-
tien tehtäviin.

Aluehallinnon uudistamista on jatkettava kokonaisuutena huomioi-

den sekä kunnallisen että valtion aluehallinnon tehtävät. **Kaiken kaikkiaan tehtäviä tulisi vastaisuudessa karsia kaikilla tasoilla; tehtäville tulee löytyä järkevin mahdollinen toteuttaja ja päällekkäisyydet on poistettava.** Esimerkiksi Aveilla on valtionviranomaisena erilaisia valvontatehtäviä, jotka ovat niille luontaisia, mutta kaiken kaikkiaan eri hallinnontasojen tehtäviä on arvioitava uudelleen.

Alueelta mandaattinsa saavan aluehallinnon roolia ja toimivaltaa on vahvistettava erityisesti sellaisissa tehtäväkokonaisuuksissa, jotka

1. liittyvät alueen kehittämiseen ja joilla luodaan ja toimeenpannaan kunkin alueen omia kehittämisstrategioita;
2. kytkeytyvät luontevasti maakunnan liitoilla jo nyt oleviin tehtäviin. Maakunnan liittojen asema aluekehitysviranomaisina on vahvistettu viimeksi 17.1.2014 voimaan tullessa Aluekehityslaisissa. (Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastotoiminnan hallinnoinnista 7/2014.)

Maakunnan liitot esittävät, että ainakin seuraavat tehtävät sekä niihin liittyvät taloudelliset ja henkilöresurssit siirtyisivät uusia kansanvaltaan pohjautuvan ”aluehallinto-organisaation” vastuulle. (Nykyisten tehtävien lisäksi):

- a) rakennerrahastojen välittäjäviranomaistehtävät kokonaisuudessaan (ELY -keskuksilta)
- b) alueellinen elinkeinon kehittäminen ja elinkeinopolitiikka (ELY -keskuksilta ja kunnilta), kuntien elinkeinoyhtiöt yhteneväksi maakunnan kokoiseksi kokonaisuudeksi; hoitaisi operatiivisen kehittämisen; liitot hoitavat strategiapuolen
- c) äkillisten rakennemuutosten toimenpiteisiin liittyvä alueellinen yhteensovittaminen (ELY -keskuksilta)
- d) kokonaisvastuu alueen kansainväliseen kilpailukykyyn edistämisestä (vrt. tehtävää kaavailtu myös metropolihallinnolle)
- e) elinkeino- ja innovaatiopolitiikan alueellisen strategian valmistelu (vrt. tehtävää kaavailtu myös metropolihallinnolle)
- f) kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja oppilaitosrakentamistehtävät (aluehallintovirastoilta) sekä vapaan sivistystyön alueellinen koordinointi ja kesäyliopistojen ylläpitäminen (nyt 2 liittoa ylläpitäjinä);
- g) alueellisen asumisen strategian ja sen toimeenpanosuunnitelman valmistelu (kunnilta, osin uusi tehtävä)
- h) joukkoliikennesuunnittelu (ELY -keskuksilta; vrt. tehtävää kaavailtu myös metropolihallinnolle)
- i) maakuntakaavojen vahvistaminen (ympäristöministeriöltä); prosessi kesken
- j) muun kuin kansallisen EU-rahoituksen koordinointi

Edellä esitetyillä tehtävillä varustetulla kansanvaltaan pohjautuvalla ”aluehallinto-organisaatiolla” ei maakuntien liittojen mielestä tarvitse olla erillistä verotusoikeutta. Liittojen mielestä rahoituksen kokoami-

nen (valtionosuuksina, vero- ja maksutulojen kanavoitina) tehtäviä vastaavaksi kunnilta ja valtiolta on kuitenkin tarkoin lailla säädettävä.

Suorien vaalien tarkoituksenmukaisuutta ja tavoiteltavuutta olisi liittojen mielestä pohdittava sen jälkeen, kun on saatu kokemuspohjaista tietoa metropolialueen suorien vaalien toimivuudesta.

Maakuntien liittojen hallitusten puheenjohtajat ja maakuntajohtajat haluavat, että seuraavaa hallitusohjelmaa laadittaessa kiinnitetään huomiota koko aluehallinnon tulevaisuuteen. Nykyisten useiden eri toimijoiden toimintoja on mahdollista järjestää uudelleen siten, että monikerroksista hallintoa kevennetään ja, että kunnallisen demokration ohjausvalta aluetasolla vahvistuu.

Parlamentaarisen valmistelun pohjalta on lähdettävä kehittämään koko maan alueella aluehallinto-organisaatiota, jolla on kansalaisten luottamus. Tulevassa hallitusohjelmassa tulee luoda valmius kansanvaltaan, alueiden omiin vahvuuksiin ja tietämykseen perustuvan aluetason hallinnon toteuttamismahdollisuuksiin edellä esitetyltä pohjalta."

Lisätietoja antavat maakuntahallituksen puheenjohtaja Timo Korhonen tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@eduskunta.fi ja maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käy asiasta lähetekeskustelun ja antaa varsinaisen lausuntonsa seuraavassa kokouksessa.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

MH § 130

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsausten tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen kokonaiskuvaa, nostaa esiin ajankohtaisia ja ennakoitavissa olevia edunajamistehtäviä sekä käydä keskustelua näihin ja tulevissa maakuntahallituksen kokouksissa käsiteltävistä asioista. Katsauksen tarkoitus on parantaa päätöksenteossa ennakkoivaa toimintamallia.

Maakuntahallituksen 27.10. ajankohtaiskatsauksessa tarkastellaan seuraavia edunajamisen ja alueiden käytön suunnitteluun liittyviä asioita.

1) Tuulivoimakaavaan liittyvien lausuntojen yhteenveto

Tuulivoimakaavan jatkovalmistelu (ml saatuihin lausuntoihin annettavat vastaukset) käsitellään maakuntahallituksen seuraavassa kokouksessa. Suunnittelujohtaja esittelee maakuntahallitukselle tiedoksi sellaisia asiakohtia ja lausuntoja, joissa maakuntahallituksen keskustelu ja linjaukset voivat ohjata lausuntoihin vastaamista ja lopullisen kaavaehdotuksen valmistelua.

2) Alue- ja kuntatasoon liittyvät valmistelu- ja uudistushankkeet

Maakuntajohtaja Pentti Malinen valmistelee kokoukselle muistion tilannekatsaukseksi, jossa käsitellään valtion- ja aluehallinnon uudistushanketta (VIRSU), sote- ja kuntarakenneuudistuksia. Seuraavassa edunajamistiimin ja maakuntahallituksen kokouksissa jatketaan näiden asioiden keskustelua. Mahdollisia maakuntahallituksen linjauksia voidaan kirjata myös Kainuun liiton toiminta- ja taloussuunnitelman edunajamisen päälinjauksiin.

3) Muut ajankohtaiset asiat

Maakuntahallituksen mahdollisesti esiin nostamat edunajamis- tai muut kysymykset voidaan kirjata virastolle tiedoksi.

Vs. maakuntajohtaja esittelee tarkemmin asioita kokoukselle. Maakuntajohtaja Pentti Malinen jättää kokoukselle kirjallisen tiedonannon ajankohtaisista edunajamisasioista.

Vs. maakuntajohtajan esitys:

Käydään ajankohtaiskatsauksen sisällöstä tarvittava keskustelu ja merkitään tiedoksi saatu informaatio.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus

§ 130

27.10.2014

Hyväksyi.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisu-vaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä sen, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Kainuun kunnan jäsenet. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:</p> <p>§:t 118-121, 123-129</p> <p>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään: Kainuun maakuntahallitus Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 87100 Kajaani</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi lähettää myös sähköpostilla: kirjaamo@kainuu.fi</p> <p>Kainuun maakunta -kuntayhtymä ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.</p> <p>Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla (Kuntalaki 89 § 1 mom.)</p>
Oikaisu-vaatimusaika	<p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös katsotaan saaduksi tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi maakunnan ilmoitustaululle ja asianosaisen osalta päätös katsotaan tietoon saatetuksi 7 vrk:n kuluessa päätöksen lähettämisestä.</p>
Oikaisu-vaatimuksen sisältö ja sen toimittaminen	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oikaisun vaatijan ja kirjelmän laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa – päätös, johon haetaan oikaisua – miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi – oikaisuvaatimuksen perusteet. <p>Oikaisuvaatimus on oikaisun vaatijan tai muun oikaisuvaatimuksen laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä (sähköistä allekirjoitusta ei vaadita).</p>

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p>Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.</p> <p>§:t 116, 117, 122, 130</p> <p>Seuraavista päätöksistä ei saa hakea muutosta valittamalla, oikaisuvaatimuksella tai hallintoriita-asiana, jos asia koskee virka- ja työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §).</p> <p>§:t</p>
----------------------------	--

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella hallintovalituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saavat päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosaiset sekä Kainuun kuntien jäsenet.</p> <p>Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. <p>Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksiannosta. Tiedoksiannosto katsotaan saapuneeksi perille 7 vuorokauden kuluessa sen lähettämisestä.</p> <p>§:t</p>
	<p>Valitusviranomainen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, PL 189, 90101 OULU</p>
Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtä väksi - muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>
Lisätietoja	<p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

Liitetään pöytäkirjaan

MUUTOKSENHAKUOSOITUS HANKINTAPÄÄTÖKSESTÄ

Oikaisuvaatimusohje

§:t _____

Oikaisuvaatimus-oikeus	<p>Yllämainittuihin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Kainuun kuntien jäsenet.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteella.</p>
Oikaisuvaatimusviranomai- nen	<p>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite:</p> <p>Kainuun maakuntahallitus Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 87100 Kajaani</p> <p>Sähköposti: kainuunliitto@kainuu.fi</p>
Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen	<p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.</p>
Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oikaisun vaatijan ja kirjelmän laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa - päätös, johon haetaan oikaisua - miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - oikaisuvaatimuksen perusteet. <p>Oikaisuvaatimus on oikaisun vaatijan tai muun oikaisuvaatimuksen laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaisella ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä (sähköistä allekirjoitusta ei vaadita).</p>
Lisätietoja	<p>Ohjeet hakemusosoituksesta markkinaoikeudelle lähetetään asianosaiselle pöytäkirjanotteen mukana.</p>
Muutoksenhakukielto	<p>Koska ylläoleviin päätöksiin voidaan tehdä Kuntalain 89 §:n 1 mom:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, päätöksiin ei sa hakea muutosta valittamalla.</p>